

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 17 వ తేది శుక్రవారము

No 145

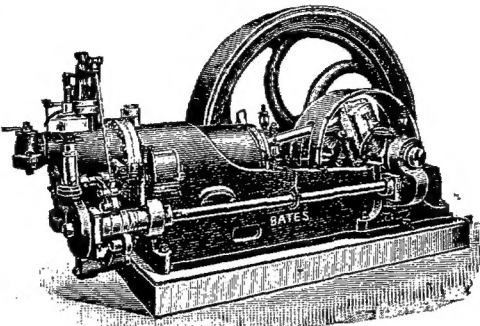
నంపుటము. ౨.

రాక్షసనామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ నవమి.

సంచిక ౧౪౫

బేట్సు కూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, పెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్సిల్ ప్రెస్సింగ్ మెషిన్ ఈ ఇంజనులు నవీన యంత్రాలులతో
అమర్బడి యెట్టి నూనెతో నయినను అతి తృప్తికరముగా పనిచేయు
యందుటవల్ల వేసవేలు ప్రపంచమంతటను విక్రయించబడుచున్నవి.
నూనెభర్యు అతిస్వల్పము. వీనిని నడుపుటలో ప్రత్యేకముగా శీతగాదు
ఆక్సీజన్ లేకయే వ్యవసాయదారే చాలవోట్ల పనిచేయుచున్నారు.
వీనిని నడుపుట అతి సులభము. వేలు అతి సరసము 2½ మొదలు
5½ గుఱ్ఱముల వరకు వాటియొక్క స్పీడు సామాన్య నవీన
యంత్రములన్ని విధముగా నుంచబడును.

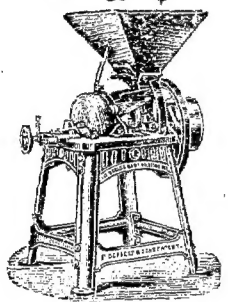
గ్యాసు ఇంజను.

వ్యవసాయములకు సులభముగా నీర సరఫరాటు చేయగలిగినటువంటి అన్ని రకముల పంపులు
ప్రతియంత్రములు, బియ్యపు యంత్రములు, నూనెచేయు యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు
హార్న, వాట్ల చిల్లర సామానములు, బెల్లింగులు, వెక్రములు, బేరింగులు, పాప్టింగులు
సిలెండరు ఆయిల్స్, వగయిగా యాంత్ర సామగ్రియన్ని సరసమయిన ధరలకు అర్జునులవలె
వేటవేసి సమయేతరముగా యేవిధములయిన ప్యాక్టింగుగాని కంట్రాక్టుచేసిన కట్టివ్వబడును.

సోల్ డిజిటల్:—

డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,
ఇంజనీర్లు,

20 సి. సెకండు లైను బిల్డ్, మదరాసు.

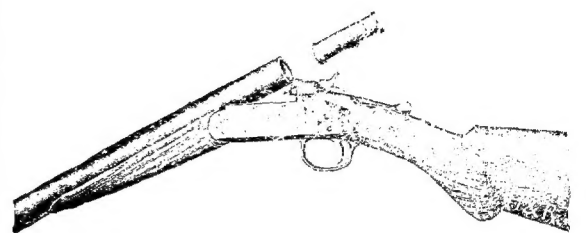

పిండిచేయు యంత్రము.

బ్రాంసి బెజవాడ.

తుపాకులు!

తుపాకులు!

తుపాకులు, రివాల్వర్లు, తోటాలు, మందు

మొదలగు సామానములు మిగుల సరసముగా
విక్రయించబడును. నలయువారు క్యాటలాగులు
ఈ అడ్డనుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యస్. వి. రామానుజం శెట్టి అండుకో,

12, పాకన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

దంతచూరము

కంటి నొప్పులకు మంచి పొడుము. నువ్వాసన
గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నొప్పిగలచోట దూదిని మందులోతడిపి
పెట్టిన నొప్పిని వెంటనే మాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేక పోవుట, అగ్ని మాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.
25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికీలైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈ తైలము
నాలుగుపూటలు రోచినతప్పక పనిచేయును.

డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు తైలము

అతి కాళ్ళు, అతిచేతులు, చర్మము,
కారకమువల్లనను శీతగాలివలనను పగిలిపిరు
కాదులయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.
ఈ తైలమును రోచిన పగుళ్లుమాని వెల
పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ
నొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ తైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెం
డ్రుకలు నునుపుచేరును. కురులు పెరుగును.
5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన అసనమువద్ద చర్మము
లావు బారిమొలలువర్పడి యమిత బాధగలు
గును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రలు

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతీసుట అవ
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలుమందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.
సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి,
శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోశిశుహరి.

ఈ ధన్యమును సీటితో గట్టిగా కలిపి
వట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషముల
లో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన
చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు.
డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. తో 0-12-0.

శామరైలము

తామర, కీట, ఏనుగుగజ్జ, దురద, రస
కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.
డబ్బీ 1-కి వెల 4 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విషపుజ్వరము, ముత్యజ్వరము
మొదలగు సమస్తజ్వరములకుదివ్యాయుధము
సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి

5,6 బొట్లను చెవిలోపోసిన బాధతగ్గును.
మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.

కొరుకు సవాయిమేహములకు ఈమాత్రలు
బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు
పడినచోల సుఖభోగి తైలమును రాయవల
యును. ఇవి రక్తశుద్ధికి మేహకారక బా
ధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0
అన్ని విధముల ప్రణాములకును, కొరుకు
పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును.
ఈతైలమును రోచిన పుండ్ల మారును.
లోపలికి మాత్రలను తినవలయును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రకటింపబడును

యస్. వి. వేరిరోడ్డు, బిల్డు బొంబాయి.

ఈ. 2, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

అనుచున్నట్టి బాతయ్యో తమ పాఠశాల.

వారి కోర్కెను.

అభ్యుదయమును పొందు రాజ్యవారియుపన్యాసము.

ఈ సభాసభ్యులకు తమకొనంగి తమను గౌరవించినందుకు సభాసభ్యులయిన తమ ముఖ్యులకు కృతజ్ఞతను విడితరమున ప్రకటించి ట్టపకకనిది: -

ఉత్తమవిద్య.

మనదేశములో నుత్తమవిద్య యనానాశక్తికమున జెప్పవారు కొందఱున్నారు. ఈయభిప్రాయముతో నే నేకీవింపబాలనని పేరుగ చెప్పుచున్నాను. విద్యవ్యవస్థనుబట్టి కేవలము జీవనోపాధిని సేకరించు కొనుటకై యే కాదు. దానివలన నుత్తమమున నాగరికమున మనదేశముననున్నది. కీమత్తెల్లరెంటికి కూడ నీ యుత్తమమును సమానముగా నె యిచ్చునని యందు లేమి. ఆమాటకు నేనొప్పుకొనెదను. కాని విద్యార్థిగృహములను పోషించు నుత్తమము మామూలుగ ననకరించుటందగను. కన్యాగృహములను మోచుచున్నట్లుగాను, పరిణామింపజేయు. విధి మనముచున్నది. ఈవిధ్యక్తము వాచకంబులందరిమీరి, విద్యముననది స్వీకృత ప్రవర్తన సంస్కారములను సమయోగింపవలసి యున్నది. సత్ప్రవర్తన లేనివిద్య సుఖానందముగాని యుపకారి కానేరదు. ఈవిధ్య ప్రవర్తనము మాత్రమేయును చేపూర్వకమున యడిగెదరేమో! కేవల బోధకవిద్యకలన నుపకారమును మన మృదుములందయింపవలసి తోచదు. ఇది మత విద్యార్థిగృహములన తప్పక చేపూర్వకమున నాచుభిప్రాయము. ఈశ్వరభయము సకల జ్ఞానమునకు మూలమని యాగ్యుల చెప్పెదరు. అది తథ్యము. మతానుభూతిలేని కుమార్తెకాస్త్రములు మానవసంతకప్రాయములు. ఇందునకు ప్రస్తుతంగ్రామమే సాక్షి. జర్మనీలకు కాస్త్రజ్ఞానము మొదలు; అయిననేమి, వారికి దైవభయము లేదు. దైవభీతి యె వారి కుండిన యెడల తమకు కాశ్యపపుటపట్టిసాటు చేయుటటి సూతుకములను వారట్లు బెల్లెయములో నొనర్చియుండదు. ఈ విషయమునుపాఠశాల వారు చాచితి, భూగోళ, గణిత, ప్రకృతి, సామనాది కాస్త్ర విజ్ఞానముతో బాటు మత విజ్ఞానమును కూడ గలగ జేయుచున్నారని వినుటకు నాకంఠము సంతోషముగా నున్నది. ఇట్లు చేసినందులకు మీరు మనప్రార్థనాచరముల నాదరించిన వారగుచున్నారు. ఇంతియకాక కేవలరాత్రిక జ్ఞాన సాహిత్యము నని గ్రహించు రాని పాపమును గూడ నిగ్రహించుటకు మీ విద్యార్థులకు సమర్థత నొందుచున్నారు. స్వీకృత మనము మితివిషయమే ప్రధానముగాగల వారము. మనమనగించు ప్రతికర్మయందును ఈశ్వరచింత యుండ నలయుననుట కాస్త్రవిధియు యున్నది. అట్టివో, విద్యార్థిగృహ కర్మయందు మాత్రమందు మనము ఈశ్వరచింతలకు విధ్యక్తము కాదా? జ్ఞానాభివృద్ధి నభిలషించి మనము జేయుచుండు సురస్వతి భూజయొక్క తత్వాద్రమేమి? విద్యవ్యవస్థించునపుడు ఈశ్వరచింతను వదలకూడదనియు, ఈ శ్వరభావననుమనముకూడ విద్యార్థిగృహముననుజనుకా నేరదనియే గాని యున్నది. ఇట్లు కాకరాత్రికపాఠశాలకములనరెంటిని గలగింపి యిచ్చునని జ్ఞానము విద్యార్థిలకు సకల శ్రేయోదాయకము గుచున్నది. వారెరెంటిని నెట్లు ఆదరింపవలయునో, తమ విధికర్మము లెట్టివో, వాగుగ వారు తెలియగల్గుదురు. శబ్దదండ్రులయడ వినుము, రాజయెడభక్తి, దేశముయెడ ఆభిమానము, తనయెడ నమ్మకము మొదలగు సద్భావములు వానివ్యాసములందఱుచేయుచున్నవి. స్వాధ్యయమును వదలుటకును, ఇంద్రియముల నిగ్రహించుటకును శక్తికలుగును తనకుండిన హక్కుల నెట్లు పయోగించవలయునో చక్కగ గుర్తింపవలసిగాను సందర్భమున నెయిత్తుల హక్కుల నెట్లు పయోగించవలయునో కూడ తెలియును. ప్రభులను పాఠకులను నూతనకళలతెరసి, స్వాధ్యయమును, స్వాధ్యయమును పాఠశాలయందు బెంపించును.

ఇట్టివిద్యను తమబాలకులకు పాఠశాలయే బాధ్యత తల్లిదండ్రులై పాఠింపి. ఒక్కొక్కతరమున కొక్కొక్కమాదిరి యిచ్చుచుండ గూడదు. అట్టిదండ్రులకును నాటి యిచ్చుచుండునదాటి యిచ్చుచుండ గూడదు. ఈ సాటికర్మములను గుర్తెరిగి, వీనిని నిజోపయోగమున నుత్తమమున తమబాలకులకు పాఠించి, తమకంటె మనముగల యుక్తజ్ఞానవంతులగునట్లుగా బెంచవలయును. ఇట్లు చేసినగాని చేయునకు నిరంతరభివృద్ధిగాని, సంఘమునకు సక్రమభక్తియుగాని చేపూర్వకము, ఒకయుదాహరణ కొనుట

ప్రస్తుత దైవకర్మములను గురించి యాలోచించెను. ఇది నానాటికి తీసిపోవుచున్నది. తల్లిదండ్రులు తమ వృత్తియొద్దయో తమ విద్యలకుగూడ నావృత్తిని నేర్పి, పూర్వసాంప్రదాయముల నలకుచుటకు, మామగ విద్యకు సామ్యములను లేని యెవో యొకవిద్యను గర్హించునారు. అందువలన వంశపారంపర్యముగ వచ్చుచుండు వృత్తులు ఆభివృద్ధి జేందలేకున్నవి. స్వీయ వంశవృత్తులను బాలకులకు నేర్పి, వానికి సాహిత్యార్థముగ ఆభివృద్ధి కాస్త్రజ్ఞానము, విదేశీ యాత్రము కూడ వారికి సాధ్యము చేసినచో, దేశీయ వృత్తులును, కళలును, నాశకము పాలు గావించును. మఱియొక విషయ మేమనగా, శ్రీ విద్యాలోపము. ఇంతవరకు మన బాలరక విద్యను గర్హించుటగాని, వారిలో పాటు సమానముగా బాలికలకుగూడ విద్య నివ్వకున్నాము. విధేయత, సమ్రత్, స్వాధ్యయము మొదలగునగుములకు మన శ్రీల పేరు జెప్పి మత్తి మొకటిని జెప్పవలయును. ఇక వారికి కావలసిన దేమనగా, పురుష ప్రవర్తనములను గుర్తెరిగి, వానికి మనసార సహాయపడుటకు దగిన విజ్ఞానము వారికిగలవలయును. వారి సమాజ లక్షణములకును, స్వభావములకును తమ భంగము చేయుని జ్ఞానబోధ వారి కవసరమే యున్నది. ఇట్లునుటవలన పురుషుల జేడి యనవరమో, శ్రీలకు కూడ నదియే యనవరమని నా యభిప్రాయము కాదు. సంసార రంగము శ్రీయొక్క స్వాధీనము; బహిష్కృత పంచమ పురుషుని స్వాధీనము. ఇక పురుషుల తమతమ విధ్యక్తవరణములో ఆస్యోగ్య సామర్థ్యాన్నిగలిగి, దేశోద్ధారణముకొను జ్ఞానకుటుము దార్శనికములను నగు సంతతి నొసంగవలసి యున్నది. ఈ సందర్భమున, జయిందాది విద్యల విషయమై యొకమాట జెప్పవలసి యున్నది. ఈరోజులలో సర్వ సమానభావము ప్రధానమైయున్నది. పూర్వకాలపు రోజు సామంతపుత్రులను పేరుగనుంచి, వారికి ప్రత్యేక విద్యనిచ్చుట యనవరమైన నయియుండవచ్చును. కాని ఈ రోజులలో నట్టియనవరము లేదు. సామాన్యులందఱియో బుద్ధిజ్ఞానముల గడించుటయే జయిందాదల విద్యలకును నీ కాలములో శ్రీయోదాయకమయిన పని. ఇట్లు చేసినచో కూడని స్వగర్వము కడలిపోవుటయేగాక, తమసమాజములతో బుద్ధిబలంబున పోరాడటేల్లెరెంటింతును. శ్రీమన చక్రవర్తిగారి కుమారుడె బహిరంగ పాఠశాలకుబోయి విద్యవ్యవస్థించుట యొకలోటగా దలంపవలయును. జయిందాదల విద్యల మాతము మన సామాజ్య యుదరాజు గారి యుదాహరణకు నైకొని, దేశపారత్వ సమర్థతను గలిగి, దేశోపకారలకుటకు నే యాటంకమును నుండరాదు.

ఒక సాధుపురుషుని మరణము: -గుంటూరుతాలూకా యేటికూరు గ్రామమునగల గారు నిశంకరావుపేర్చుగారు యీనెల 8 తేదీన చనిపోయినవారిని తెన్నుటకు మిగులచింతించుచున్నాను. వీరు దేశోపయోగకరములగు కార్యములను చేసి, ఘనతక్కినవారుగాక పోయినను సామాన్యమనవులు. వీరి ప్రవర్తనముకూడ నేర్చుకొనవలసిన నదేమియు కొన్ని కలుగుటచే వీరి జీవయాత్రను వృత్తుగా పత్రికాముఖమున ప్రచురింప పత్రికాధిపతిగారిని వేడుచున్నాను. వీరు మాగ్రామమునకు మూడు 4 సంవత్సరములు గ్రామముననున్న పుస్తాగముచేసి వారు. ఈకాలములో నిత్యమి యహంభావోన్మాదులకలె గాక మిగుల శాంతిమనోదను ఆధికారుల కనుటతోడను గ్రామములయందు మిగుల ఆభిమానముతోడను ప్రవర్తించి తమ ప్రవర్తనలను వీరసాదలకు వివిధమైనవాధ కలుగకుండ ప్రవర్తించుటయే గాక గ్రామమునందెవరు ఎన్నివిధముల కుటలు పన్నుచుండినను తమ నేర్పుచే పార్తికలుగకుండ అందరిని మిగుల మైకముతోనుండు పట్టుచేసి అందరికి యిష్టుడై మెలంగిరి. వీరికాలములో యీగ్రామమునండి ఒక్క సినిమా వ్యవహారముగాని ప్రేమినల్ వ్యవహారముగాని కొట్టులకు పోకుండ యుండుటయే వీరి నతప్రవర్తన ప్రేమను వేనోళ్ల చాటుచున్నది. ఇట్లు గ్రామములోని సమస్తవ్యవహారములు పాలిమేర చాటుకుండా పరిష్కరించుచుండినను పార్టీలద్ద నుంచి యెంతస్వల్పము తమమైనను యెంత ఆధిక మైత్రము నైనను లంచముగాగాని బహుళుతిగా గాని తీసికొనెడివారు కాదు. వీరు మిక్కిలి పారమార్థిక చింతకలవారై తమ రోచిక కొలంది పేదసాదలకు సామయమేమియు, మాగ్రామమునందు కనబడిన విప్లవములనునకు తమకత్తికొలంది స్వపరనాస్తలులచే సామయమేయింది భగవద్భక్తిని వెల్లడించుచి, వీరియందు గల గౌరవముచే వీరికనుమటు గ్రామమునందు శ్రీ పురుషోత్తమ స్థలము 500 మంది జనులు స్మృతాభిమానవరకు భజనకై రాలతో నడచిరి. నిత్యముగా గ్రామాధికారమును ఇట్టి సాధుపురుషులందుంటిరి. వీరి మరణముచే చింతించుచున్న వీరికుటుంబము గాక మాగ్రామమునట్లుట్లు గ్రామదులకు వరమేవ్వరుడు కాంతి నెలకొల్పి వేమయ వీరికుమారుడగు జ్ఞానప్రసాదినీ సమాజపు కాస్థిదర్శియు నిత్యమి గ్రామమున నుండు అగు నిశంకరావు నాగయ్యగారు ఇంతకన్న యోగ్యులనిపించుకొననట్లు ప్రవర్తించునని నమ్ముచున్నాను. అని వనమా నుబ్బారాయణుడుగా వ్రాయుచున్నాను.

క్రొత్త రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు

ఏ శ్రీలకు తమ కంట్రుకలు నుండరముగా ఉంచుకొనలేనని, రాలిపోవుటమొనరి నిన, బహుళా దోరకము నూనెలనువాడకూడదు. ఎందుకనిన కంట్రుకలు యొక రణము కల్ల రాలిపోవుచున్నచో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నాను. ఈసంగతి శ్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలకలనుండి నూతన సంశోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె కంట్రుకలనురాత్రి పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన కంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె కంట్రుకలను పట్టుకలె నన్ను గ చేసి మెడకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరమౌమైయున్నది. ఊరు పేరు తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియా నెలయు తెలిసియున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది కంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి నూజయిన నల్లని మెండుగు కలిగింది శిరస్సునకు చూపపుట్టింది మెడటికి క్రొత్తసాంపునుమిక్కిలి యింపము నువనకు మిక్కిలముగా గలిగియుండును. ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మెండుగునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుప్రదర్శనమున ఒకయోగ్యతా పులికయు నొసంగియున్నాను. మఱియు మేముకొరకయే కలెకలని యోగ్యతా సాక్షియులు మాకు వచ్చుచున్నది. కామినియా నెలయుమొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరచాస్తాంపు

మనదేశములో ఒకసారి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి నెలయు ఇవానుగా పంపబడును. నెల సీసా 1-కి రూ 1.0-0 మామసీసాలకు 2-10-0 ని. పి. ఖర్చును వేరు. (ప్రతి బిల్లరుకానికలలలో దోరకును.)

సోపానము: - ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 బామామసీసు, బొంబాయి.

ఉద్రాసు ఏంట్: - మేధా పురుషోత్తమ మూర్తి, నెం. 23, వైశాఖపాళె, పూలగడిసినూరు, ఉద్రాసు.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాదరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీక 1.కి అ. 0.5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును.

210 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆగారవర్గాములకు చీమజును వడక టిండ్లయందు నల్లులును, దోమలును, పుస్తక పేటికలను చిమ్మటలనుండి కాపాడును

పేగు, మైఫాయిడ్ మలేరియా రోగముల రావడం కాటోలు నిమ్మ కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరరు. అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములకు గొప్ప బహుమానములను పొందినది. అజామి అందు కంటెని, ఒకాక, జపాకావారిచే గౌరవము చేయబడినది. పాదరుపాటములు మాదిరియగుటకుగాను అర్థశాస్త్రీయ కంటక పంపబడును. పల్లెటూళ్లనుండి వాగ్విరుణాను తమ చిరునామా, పోస్టు, జిల్లా, విడివిడిగా వాగ్విరుచువలయును.

సోలు ఏంట్: - టి. హర అండు కో చైనాబాబు రోజు, మదరాసు.

USE KATOL

AND NO MOSQUITOES WILL WORRY YOU

మనమృతము వరప్రసాదము

దోమలు, నల్లులు, చీమలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగింపబడుదురు

ప్రపంచప్రసిద్ధి పడిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

స్వదేశపు పంచదారత్వము.

(సుఖవాసి బ్రహ్మాండ నామకములు పాత్రులుగారు).

కడవి: నెల 17 తేదీన మిడినపత్రికలో "పంచదార"

అను శీర్షిక క్రింద వ్యాసముక్తింద చర్చించిన ఆంధ్రము, పంచదార పరిశ్రమపై చేయువాటి, చెరువు సేవలను చేయు వారికి పరిశ్రమయందు సత్కారములను, పంచదార పరిశ్రమకు నుండుటయే గాక ప్రభుత్వమువారిని మేలుకొన్నందున ఈ ముఖ్యమైనవియనుచు కేక సంపాదకులు, వ్యవసాయ ఉద్యోగ పరిశ్రమ ధర్మిలు, రాచకార్యశాల, వ్యవసాయ కర్మచేర వాస్తవపరిశ్రమయందు, నానాభయము ఉద్ధృష్టించుచున్నారు. సకలమున మిత్రవాదిన వ్యాపకము చాలా ప్రశంస నియము. చాలకాలముండి ఈ పరిశ్రమపై పరిశ్రమ దా సత్కారములను యుండుటచే మిత్రవాదము చాలా ప్రశంస పరిశ్రమను వ్రాయుమొనరించి.

భారతీయలారా! కడవి నూరు సంవత్సరములలో ఎంత పంచదార మునుపడినది, ఎంత చెల్లుబాడైనది, ముఖ్యముగా వ్యవసాయ పరిశ్రమపై సంగ్రహములను విశదముచున్నది. 1884-85 సంవత్సరమున మంచేయునకు దిగుమతి అయినచెరువు, బీటుమెంట్ పంచదారమునకు, రూ. 1,91,68,060 నేటిదిగుమతి విలువ 15 కోట్ల రూపాయలును ఈముప్పుది సంవత్సరములకు పదమూడుకోట్ల రూపాయలు పొందినది. 1900-01 నుండి 1904-05 వరకు, రూ. 1,36,33,333,333-00 నుండి, రూ. 1,01,91,20,000, విలువల పంచదారము విశదముగ దిగుమతి అయినది. ఇప్పుడు ప్రతిసంవత్సరమునకు రెండుకోట్ల రూపాయల చొప్పున పంచదారదిగుమతి వృద్ధి అవుచున్నది. ఈ వస్తువు సకలజాతులకు తెలిసినను, చాకగలభించినవరకు ఆహారపదార్థముగ విక్రయించు. 19-వ, శతాబ్దమునకు వ్యవసాయము గానుకొని.

నేడు ప్రాచీన ధర్మముగలవారు సహా, పంచదార ప్రయోజనకరముగను, బలమునిచ్చునదిగను, సున్నదని ఆనభ వానందముతో చెప్పుచున్నారు. బహుశః పంచదార ముఖ్యమైనదిగను భుజించ తగినవస్తువు ఇప్పుడనుకొనినట్లు కనబడుచున్నది. వై సహాపాదించిన సంకల్పము మాతృదేశభిక్షముల కర్తవ్యకర్మము. ఏలయినను మన ఖండములో ప్రపంచమునకంటె కంటె విస్తారమున చెరువు పంపుచున్నది దీనినే, పంచదార పరిశ్రమలకు కేసు వాటిల్లుచున్నది.

మొట్టమొదట గ్రీకుదేశపు వైద్యుగంధకర్త, పొల్లు అనిగ్నిట, పంచదారమున కల్లుము, 120 గ్రాముల సంకల్పమున విరోహగంధములలో ప్రయోగించుటకును. పంచదార కర్తవ్యగంధమునకు, ఇటలీ దేశమునకు దక్షిణముగా నున్న వెస్టలంకయును సిసిలిలో అమితముగ కర్మములను సాగుచేచేసినట్లు ఇక్కడనుండి ఆఫ్రికాకు ప్రత్యేకముగా నున్న పోర్చుగీసు మెడికల్లంకకు, 1800 సంవత్సరమున చెరువు దవ్వ నానాపాయలు దీనిని పోషించెను. మెడికల్లంక సామిప్యమున దక్షిణముగనున్న స్పెయిన్ దేశపు కెనరీలంకనుండి 1903 సంవత్సరమున యుగళుకు ప్రభుత్వమున నానమైన పంచదార వచ్చినది. 1903 వ శతాబ్దమునకు దక్షిణ అమెరికాలోనున్న (బ్రెజిల్, విరోహదేశములకు పంచదార ఎగుమతి చేయు నారంభించిరి. తర్వాతయు అన్నపానాదలను తీర్చు చేయుటకు లేనిను వాడుచుండిరి.

1904 వ సం. లో ఇంగ్లాండులో పంచదార దిగుమతిపై పన్ను విధించిరి. దీనికే పాండేట్టు అని ఇక్కడివరకు వాడుక కలదు.

1905 వ సం. మార్చి 15 అను జర్మనుకు బీటు దుంపయందు పంచదార వున్నట్లు కనిపెట్టెను. 1906 వ సం న ఆంధ్రప్రదేశ్ అయినందుండి పంచదారత్వము సాధనము ప్రాప్తమునకు నెచ్చెను.

చెరువు పంచదార లభించినంతవరకు, ఆంధ్ర పంపిణీసాధనమున పరిశ్రమలేదు. క్రమమున ప్రాప్తమున, బీటుమెంట్ నాన ప్రాయము దానిని పంచదారచేయుట ఆరంభించిరి. గత శతాబ్దగంధమును బ్రెజిల్ వారికి సమద్రములపై సభికారము స్థిరపడినందున, ప్రాప్తమున తమ అధికారములనుండి పంచదార రాకుండచేసిరి. ఇందుకుగాను జర్మనీ, ఇటలీవారి తీర్పుప్రకారము, బ్రెజిల్ వస్తువులేగాక, వారి ఓడలపై వచ్చును వారి అధికారముల సకలము, విరోహదేశములపై విక్రయాగముల నుండి, ప్రాప్తమున దేశపురాజు (నెపోలియను) బహిష్కరించెను. దీనివల్ల, అధికారముల తేలుభంగము కల్గి, శుభ్రపరిచెను చక్కెర పరిశ్రమలకు తాత్కాలికపన్నుకలిగెను. దీనిచేత పంచ

దార అప్పురావడమే 112 పానుల, పంచదార ఖరీదు రూ. 214 వ పొందినది. ఇట్టి విపరీతధరలలో బీటుమెంట్ పంచదారచేయుట సుమంజసున సాగిరి. గాని ఈనూతన పరిశ్రమను సెలవెత్తుము వచ్చినను, నెపోలియను చాల సమర్థములను, మినహాయింపులచేసి కాపాడెను. ఆంధ్రదేశపు దిగుమతిపై గొప్ప పన్నులు విధించిరి. అప్పటిలో బీటు పరిశ్రమ బాగుగావృద్ధి బాంది, ఆరు శేల పుట్టుచొప్పున బీటు పంచదార చేయుకలిగి, నలువది కాగ్లానాలు 1812 వ సం. స్థాపించబడినది.

అంతట, 1855 సంవత్సరమున, ఇంగ్లాండు, ప్రాప్తము రాజీనామా చేసికొనినందున, చెరువు పంచదార దిగుమతులపై పన్ను తగ్గించబడినందున, బీటు పంచదారకు గొప్పపన్ను కలిగెను అప్పటి దేశపురాజుకు దుష్పరిశ్రమిని 1820 నుండి ప్రాప్తమున దిగుమతిచేయుచు వచ్చెనై నుంకము చేసిరి. దీనిసాహాయ్యముచేత 1885 నుండి, లక్ష పుట్టు పంచదారను, 1858 వ సం. యంత్రాభివృద్ధి కల్గి మూడు లక్షల పుట్టు పంచదార చేయుకలిగిరి.

ప్రాప్తము తన అధికారములను పంచదార స్వదేశపు బీటు చక్కెర అభివృద్ధి చేయుకలిగినది. ఎట్లనను, అధికారములు, చెరువు పంచదారపై కేపులు, నుంకములు చెల్లించి ఎన్నిసమయములకు బాంధవ్య క్రొత్త బీటుచక్కెరలో బాటిగా అమ్మ సమర్థత లేనివైచి. ఇదియు, మరొకటి కారణములచేతను వచ్చుచున్న తగ్గినందున బీటు చక్కెరపై 1885 వ సంవత్సరమున ఒక అందరి నేయుటకు రూ. 5-10, 1840 వ సం. రూ. 8-40 చొప్పున పన్ను విధించిరి. కాని రూ. 11-9-0 పన్ను లేదాఉండుటచేత అధికారముల కాగ్లానాలు నిలుపుచేయుట దిండున, దేశమునవచ్చుచున్న బీటుచక్కెర 1842 నుండి రెండు చక్కెరలపై, అందరి మొటుకు రూ. 2-4-8 చొప్పున సమానముగ విధించిరి. 1848 నుండి అధిక నుంకముల నిమిత్తము ఈ రెండు దిగుమతుల సామ్య విధించుటలో ఒక్క ప్రాప్తమును నుంకముచేసి. దిగుమతి పంచదారముననే, అధికారముల దానెత్తిపొయిన మైనందున, మాలివాండ్లు దొంగకనందున, రెండు లక్షల పుట్టు చెరువు పంచదార దిగుమతికి, 30 శేల పుట్టు చేయుకలిగిరి అధికారముల చెరువు పంపు తగ్గినందున వాటి పంచదారలపై పన్నులుకూడ తగ్గినవి. ఈ తరుణమున ఇయ్య నుంకములకు చెరువుల సామి కు క్రిందను ప్రాప్తము చేసిన బాంధవ్యలంకచెరువు పంచదారకు ప్రాప్తము విక్రయములలో ధర కలిగినందున, బీటు పంచదారచేయు యంత్రము లభిస్తున్నచేత, బీటుచక్కెర బీటు చక్కెర తయారు చేయుచును, ఈలంక పంచదార 1858 నుండి వరకు అమ్మబడుచున్నది. దీనిని బట్టి స్వదేశాభివృద్ధికి విక్రయము తయారుచేయుట పడినది. చదువులకు లేకు పంపుచున్నది.

ఇట్లుండగా, నిర్ణయపు కొలతపైని కొరా చక్కెరకు చేసిన పన్ను ఎగుమతిచేసిన పిమ్మట కొంత పన్ను ముజరా ఇచ్చుచుండిరి. (దీనికి ఉదాహరణము: 5 మణుల కొరా చక్కెరకు చెల్లించవలసిన పన్ను 5 అణాలు. ఈ 5 మణుల కొరా చక్కెర ఎగుమతి కావడినది. ఇది, ఏ దేశమునకు దిగుమతి చేయుచున్నదో, ఆ దేశమునకు దివిరి తిరిగి కండి రడ కట్టిన పిమ్మట 5 మణుల నిర్ణయపంచదార దిగినది. కనుక 2 మణులకు చాందినది. కనుక ఈ రెండు మణులకు చెల్లించిన పన్ను రెండు అణాలు ముజరా ఇచ్చెదరు.) ఈ సమయము చేత బీటుపంచదార ఎగుమతులు స్థాపించబడినందున, ఈ పరిశ్రమ క్రొత్త ప్రేరేపకము కలిగెను. ఈ రీతిని విరోహదేశ ఖండమునకు ప్రాప్తమున కలగచేసినందున, ఒకే విక్రయాగములో అనేక దేశములనుండి దిగుమతి అయిన పంచదార పోటీగా అమ్మబడుచేతను కలిగెను వస్తు నివాస చేయుటకు అన్ని దేశముల ఎగుమతి కొరాచక్కెరకు దిగుమతి తీసిన నిర్ణయ చక్కెరకు సమానమైన మూలక దిగుమతులు నిర్ణయించుటకు. 1863 నుండి, ప్రభుత్వ కర్మ సభ నుండెను. ప్రాప్తము, హాండు, బెల్జియమున సభికులగుండి. జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, రష్యావారు బీటుమెంట్లపై పన్ను చేయుటచేత నీ సభకు జేర్చెను. కాని ఎగుమతి పంచదారపై ఈ నాములు ఇచ్చి హాండుక చేయుచుండిరి. 1868, 69, 72, 78 అను 75 సం.లలో కొన్ని చిల్లర ముప్పులకు సభలు జరిగినవి.

1902 సం. మార్చి 15 తేదీ, పంచదారపై పాటియ (అనగా ఈనాము) విషయము. రాజ్యాంగముల ఒప్పందము, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, ప్రాప్తము, బెల్జియములపై రెండు కింగ్డు, నెదర్లాండు, స్వీడన్, ఇటలీవారు సంతకము చేసిరి. దీనివల్ల, పేరు, లక్ష్మీబాగు, రష్యా

స్వీడన్లకును వారు చేసిరి. 1903 నుండి స్వీడన్లకు 1 తేదీ వరకు అమ్మబడు నుండెను. దీనివల్ల, రష్యావారు చక్కెర ఎగుమతులకు, బహిష్కరణముగాని, లోహముకాదో గాని చట్టసమర్థమైన సాహాయ్యములను ప్రభుత్వములకును, ఆర్మీ దేశముల విక్రయములకును లోబడితేయడములకును నిర్ణయము లానర్పబడెను.

జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, రష్యావారు ప్రాప్తమువారిలో నే బీటుపంచదారచేయు నారంభించి ఇప్పుడన్ని రాజ్యములకును మే ముప్పుపంచదార తయారుచేసి విరోహములను, భరత ఖండమునకు దుష్పరిశ్రమించుచున్నది.

బ్రిటన్లపై 1903 సం. జరిగిన బెల్జియన్లతో గా రము ఈనాములే సంకీర్ణములకు పంచదారపై, బ్రిటిష్ వారికి, బెల్జియన్లకును అమ్మబడు బెల్జియన్ల వాస్తవముల గిండుటకు, 1902 సం. జాతీయసభలో వాస్తవపుచక్కెర ఆహారపదార్థముల ఒప్పుకొనినారు. దీనికి బలము, సుమారు ప్రాప్తములో తేటపరచినచక్కెర పైదేశములకు ఎగుమతిచేసి నట్లు, ఈనాములపై దేశములనుండి తయారు కావట్లు, ఎగుమతి నిమిత్తమైనా రానట్లు నిర్ణయపత్రిక జారీ చేయుటకు నొప్పుకొనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ఈముఖ్యమైన యుగా నాలొందినట్లు కనుబడెను.

పంచదార కార్టల్లములకు ఉద్దేశ మేమనగా, పంచదార చేయువారు, కొరా సరకులకు గాని, నిర్ణయమున సరకులకు గాని ఏ నిధమునను పన్ను చెల్లించవలసిందే ఎగుమతిచేయుటకు ఏర్పడినది. ఈనాములకును నిధములకును విధించెను రక్షణపు నుంకములు పొందినందున, లోను పోటీలేకుండా, ఆంధ్రదేశపు విక్రయాగములలో తమపంపు దారు దిగుమతిచేసి అమ్మబడునను ఏర్పాటు చేయుటకు ఉద్దేశించబడెను. కొరాసరకు చేయువారు నిర్ణయ సరకులను వారు, రెండు కట్టుబాటుగనున్నారు. కొందరు కొరాసరకు చేయువారు, నిర్ణయ సరకులను వారు చేయుచును. అట్టివారు సహా, వైకుంఠావారిచే రెండుకట్టుబాట్లకు చెందియుండును. ఒకరినివిడిచి ఒకరు వ్యవహరించుచున్నది. నిర్ణయసరకు చేయువారు, ఈకట్టుబాటుకు చెందిన కొరాసరకు చేయు వారివద్దనే కొరకులనును కొరా సరకు చేయు వారు దేశభక్తుల కొరా పంచదార వృద్ధిపర్చుచున్నది. ఈ కట్టుబాటుకు చెంది నిర్ణయ పంచదార చేయువారికి కొరా సరకు అమ్మబడును. నిర్ణయ పంచదార చేయువారు, అప్పుడెన్న ఒక అందరియును కొరా సరకు ఖరీదు రూ. 18-11-7 లకు తగ్గినయెడల, అందరియును రూ. 2-10 లకు పొచ్చుకుండా, లోతుకునొమ్ము ముజరా, కాన్ఫెస్సెంసునానికి ఇచ్చుటకు నిర్ణయించిరి. ఈసమయముల కాన్ఫెస్సెంసునానికి 1897-98 నుండి అమ్మబడునకి వచ్చినందున, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయాబీటుపంచదారపై ప్రభుత్వమునకు నామా (Prohibitive Tariff) నేని, నుంకము క్రొత్తమున, అమెరికానుంకము క్రొత్తమున, హిందూ రాజ్యములలో క్రమమించుచుండెను. ఈచక్కెరనుంకము క్రొత్తమున, కట్టుబడి ఖరీదుకుంకము తక్కువగా లభించుటచేత, ఇంగ్లాండువారు నున్నది. గాని దీనికొందరైన దేశములకు పన్నులు నుండెను. అమెరికానుంకము క్రొత్తమున, చెరువు ముఖ్యముల అమ్మబడుచేతను, 1897-98 నుండి, ఈ ప్రభుత్వమునకు; దిగుమతి పంచదారపై, అధికమైన నుంకములు చేసినందున, విరోహములపై పంచదారకు, అమెరికాని క్రొత్తములకుండు భర కట్టినందున భరించతగిన భరతఖండమున ప్రభుత్వముననున్నది. (గ్రేటు బ్రెటుచెరువు వ్యవసాయములపై సందుకు, ఎన్నిసమయమునకు విధించవలసిందే వైతే ప్రభుత్వమునకు ఆనందముతో కొనుచున్నది. మనదేశము, చెరువుకు పుట్టిల్లలలోకమునకు విశేష మైపున్నను వృద్ధిపొందిండుటకు విదేశీ ప్రభుత్వము దిగుమతిచేయున ప్రభుత్వములను (Protective Duties) రక్షణముల నుంకములను విధించరైరి.

సకలము.

కుడుతన:- ఈ నెల 10-వ తేదీ ముఖ్య విరోహములకు లైబరేయిక్ర మొటింబజరిగెను. కడకు మొటింబకును మొట్టమొదట అందరునున్నందుండిరి. ఆనాడే మ-రా-రా-ప్రీ బ్రిటిష్ డివిజన్ డిప్యూటీ కమిషన్ ఆఫ్ ఎ. రంగ నాథు మొదలైనవారు అను. ఖర్, బి. పి. దయచేసి యుండి, పేరే అనాముజగదోభి మొటింబకును అగ్రాసనాధిపత్యమున వున్నాచి (సంగ్రహ క్రొత్తము గా) అనువిషయమునుబట్టి కొన్ని విషయములనుబట్టి ఈ కలియుగమునందు సంఘమే ప్రధానమునను, సంఘములను, జ్ఞానమునయు, అందులకు సర్వకార్యము మొలకునను. ఈ యంతములనుబట్టి సభ్యులకుచక్కెర బోధించి, అమ్మబడునకును లోగించి బ్లా: తేజమును ప్రకాశపరిచిండును. మన సభికులందరు కృతజ్ఞులు ఆ కార్యవృత్తి బోలాదోభి వారు వ్రాయుచున్నారు.

స్వామిస్థాన వార్తలు

మోపాలాబ్దు ప్రకటన.

కలక్టరుగారి ప్రాణమంతి నుటకు కట్టపన్ని మోప... కలక్టరుగారి ప్రాణమంతి నుటకు కట్టపన్ని మోప...

యాజ్ఞీక ద్వీపాంతరశిక్షకుండి తప్పించుకొనుట:- ఈ... యాజ్ఞీక ద్వీపాంతరశిక్షకుండి తప్పించుకొనుట:- ఈ...

జిల్లా జరిమానా:- జిల్లా జరిమానా దావా విషయములో తూర్పునది నల్లది నేలు జడ్జిగారు ౧,౫౦,౦౦౦... జిల్లా జరిమానా:- జిల్లా జరిమానా దావా విషయములో తూర్పునది నల్లది నేలు జడ్జిగారు ౧,౫౦,౦౦౦...

ఉత్తమ స్వామిస్థానము.

జడ్జిలు భిన్నాభిప్రాయములు:- రామలింగ నట్టాజ్ ఆరునాడు దొమ్మిదేసినందుకు గాను తీవ్రతల్వలీ నెవన్నజడ్జి... జడ్జిలు భిన్నాభిప్రాయములు:- రామలింగ నట్టాజ్ ఆరునాడు దొమ్మిదేసినందుకు గాను తీవ్రతల్వలీ నెవన్నజడ్జి...

ఒక మోసపు ప్రకటనము:-

గంగునాయుడు వాచకము తేము పేటికు కంపెనీ అని ఒక కంపెనీని... గంగునాయుడు వాచకము తేము పేటికు కంపెనీ అని ఒక కంపెనీని...

వివాదమును నిర్దుష్టములు:-

చెన్నపురి ఎలక్ట్రీకు సంఘము వాచకములో అన్వేషించు నూపరంటుకు క్లాచన్న... చెన్నపురి ఎలక్ట్రీకు సంఘము వాచకములో అన్వేషించు నూపరంటుకు క్లాచన్న...

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

శ్రీ వాగ్గేరీ నిలయ పుస్తక భాండాగారము:- ఈ... గ్రామంబున (సంగం జాగర్లమూడి) భాండాగారము మూడు... శ్రీ వాగ్గేరీ నిలయ పుస్తక భాండాగారము:- ఈ...

జేయటకు కోర్టు వారికి అర్హి పెట్టుకొనిరి. నేను 1911 వ సం... త్వరము జనవరి నెలలో రిజిస్ట్రేచరు గారియెదుట నీమొన పెండ్లాడి... జేయటకు కోర్టు వారికి అర్హి పెట్టుకొనిరి. నేను 1911 వ సం...

యాజ్ఞీక శిక్షకుండి తప్పించుకొనుట:- కడప జిల్లా... లో ఉట్టిరంగయ్యజ్జి అనువాడు చెంచన్న అను ఆరుదానిని... యాజ్ఞీక శిక్షకుండి తప్పించుకొనుట:- కడప జిల్లా...

నల్లూరు పరపతిస్థానము:- ఈ నెలలో లోగడ వస్తువులు... కొన్నవారికి రూపాయ 0-1-6 వంతున ఆదాయము పంచి... నల్లూరు పరపతిస్థానము:- ఈ నెలలో లోగడ వస్తువులు...

ఒకపోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు శిక్షించబడుట:- గుత్తి 2... వ గ్రేడువకీలుగారు కోనా తిమ్మారెడ్డి గారిక నూపరూపా... ఒకపోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు శిక్షించబడుట:- గుత్తి 2...

మేజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చుట:- నద రను నతనియొద్ద... మేజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చుట:- నద రను నతనియొద్ద...

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము వచనముగును. జీర్ణశక్తియు బాగు పడి రససావము క్రమముగ కలుగును. మలబద్ధము మానును. 25మాత్రల డబ్బి 1-3 వల 1-4-0 అమృతాంజనముడిపో 6, రంబుకట్టిపిడి, మదరాసు.

వాతావరణస్థితి

1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 17-వ తేది.

ప్రదేశములు.	సెప్టెంబరు 17 తేది, ఉదయము నుండి రాత్రివరకు వాతావరణము	కడదిన 24 గంటల		వర్షపాతము.	
		అల్ప, విడను ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము.	అల్ప, విడను ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము.
గోపాలపురము	29.752	86.9	79.10.78	29.56	27.99
చాళేరు	29.755	85.4	77.00.20	38.05	22.00
కాకినాడ	29.782	87.1	79.2	...	22.78 21.80
బండరు	29.758	86.1	77.3	...	38.68 22.84
గుంటూరు	...	87.8	77.0	...	27.52 ...
నెల్లూరు	29.724	89.8	78.6	...	1.21 10.70
మద్రాసు	29.752	85.9	72.8	1.75	15.72 15.88
కడపూరు	29.744	88.6	74.5	...	10.24 14.87
నాగపట్టణము	29.770	89.9	78.10.8	8.37	11.81
కొలంబూ	29.849	8.21	75.80.08	88.64	40.08
తిరువనంతపురము	29.850	85.0	74.7	...	48.07 29.88
కొచ్చికోట	29.834	86.5	77.6	...	92.00 85.85
కల్లికోట	29.821	82.8	76.3	...	98.02 97.52
మంగళూరు	29.829	85.1	77.1	...	85.51 11.90
చొంబాయి	29.828	86.8	77.4	...	68.85 68.05
పైదరాబాదు	29.767	77.6	70.81.22	87.52	28.89
అనంతపురము	...	95.8	70.01.04	11.68	12.19
బళ్లారి	...	98.8	69.02.14	17.19	11.46
కర్నూలు	29.811	86.5	68.80.70	18.81	19.83
కడప	29.781	84.8	77.90.01	12.27	18.87
తెలంగాణ	29.805	87.2	67.00.80	21.82	22.01
కొడెకనాడు	22.759	67.1	58.10.28	25.60	30.20
ఉదకమండలము	22.984	66.8	54.10.54	41.87	85.23
కోయంబట్లూరు	29.818	88.8	72.4	...	9.62 8.96
నెల్లూరు	29.768	90.9	69.60.82	21.95	28.44
నెలము	29.815	88.0	70.80.90	26.25	24.68
తిరువనాపల్లి	29.789	94.1	76.4	...	10.84 14.25
పుదుచ్చోట	29.774	97.0	78.11.10	21.77	18.40
చురూరు	29.792	95.0	75.00.85	15.57	16.50
తిరువత్తూరి	...	...	...	...	5.98 6.54

దక్కనులోను, సర్కారులలోను, బంగారా భారము వలన వృత్తరమునను వాయుభారము త్వరితముగా పెద్దది. వాయుక్షీణముగా నుండి ప్రదేశములో వాయువు పూరించి నది. ఇంగారాభారపు దీప్తములలోను, సర్కారులలోను గారి బహు లేకగా వున్నది. నేటిపుడుమున భారములో తుపాను పట్టు చిన్నము లేవియులేవు. దీప్తకల్పములో గూడ సాధారణముగా గాలిలేకగా వున్నట్లును చాలావరకు ప్రదేశములు నిమ్మకాయగా వున్నట్లును వెలియవచ్చినది. దత్త మండలములోను, చెన్నపురి సముద్రతీరమందును, కర్ణాటకము లో ఒకభాగములోను ఉష్ణస్థితి చాలాతక్కువగా వున్నది. చెన్నపట్టణములో మధ్య మోష్టును 81.5 డిగ్రీలు తక్కువగాను తూర్పు సముద్ర తీరప్రాంతములందు సాధారణముగ వుండు దానికంటె తక్కువగాను వున్నది. మైసూరులోను పడమటి సముద్రతీర ప్రాంతములందును రేయింబళ్లును ఉష్ణమధికము గా వుండెను. తూర్పుసముద్ర తీరమందు మాత్రము పద్ధతి ప్రకారము తక్కువగానే వున్నది. లేవ సామాన్యముగ వుండు దానికంటె అధికముగా వున్నది. ఆకాశముందు మబ్బులు క్రమస్థితినియ్యవి. పడమటి సముద్రతీరమందు వర్షములేదు. రాజధానిలో సాధారణముగ ఉరుములతోగూడిన వర్షము గురిసినది. కొన్ని ప్రదేశములందు మోవైన వర్షము కురిసినది చెన్నపట్టణమున 0.2 గె. మిల్లీలవర్షము కురిసినది. రాజధాని లో చాలాభాగములందు వాతావరణము నియమము లేక యున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

సానిక వార్తలు

శనివారము 18-వ తేది.

కార్పొరేషన్ ప్రత్యేకసభ సా 8
మాంటురోడు గోపాల
భానులో సర్ క్రికేటర్ నా
యరగారికి విందు సా 5-30
యంగ్ వారము 21 వ తేది.
కార్పొరేషన్ సాధారణ సభ సా 5-15
వేళ్ళురిలో రెవరెండుటామి
గారి ఉపన్యాసము 6-30
దీపముల వేళ:— శేషు రేపు సాయంకాలము 6-38
గంటలకు దీపములు వెలిగించబడును.

కాలమానస్థితి:— నిన్నటి యధికావస్థస్థితి 81 డిగ్రీలు, అధిమాస్థితి 77.7 డిగ్రీలు.

సుగుణ విలాససభ:— ఈనెల 19-వ తేది ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియాపట్టణ హాలులో యా కభావ కావంతల నాటకమును అరవవన ప్రదర్శించును.

సరస్వతి సంఘము:— ఈ నెల సెప్టెంబరు 19-వ తారీఖున, సాయంకాలం 8-30 గంటలకు యా సంఘమువారి 6-7 వ సాంకత్వికోత్సవము పచ్చయ్య కళాశాల హాలులో నడుచును. దివాన్ బహదూరు యల్. పి. గోవింద రావు వయ్యంగారు అధ్యక్షతన నహించును.

శ్రీ వళినయ్యాండవర అన్నదానసమాజము:— చెన్నపట్టణమున నాలుపిల్లారో కొవ్వొత్తలలో శ్రీనివాసమొదల్యారిపూజామంటపమున రేపు ఆ గా. వ తేది ఆదివారము నాడు నుమారు 10 గె. మంది బీదలకు పర శేకులకు మద్రీ సోపేతములకు పదార్థములతో తనిది తీర కడువార ప్రైసమా జమువారు అన్న దానము చేసెదరు.

చెన్నపురి కార్పొరేషన్:— ఈ సంఘాధ్యక్షులకు మొలసిగారి యువన్యాసమును విమర్శించును సంవత్సరముగా పనిచేసే పదవిని యును
నొందించి దండమును తొలగించవలెను. ప్రజల నిర్మాణ మధిక మైన వారి యాదాములకుడ హెచ్చునని హామయి ప్రానికలు ప్రతిక ప్రానికది.

వైగు భాద్యము:— కడదిన సెప్టెంబరు 11-వ తారీ ఖుతో ముగిసిన వారములోగా బళ్లారిలో 59 మందికి భాద్య ము తగిలెను. 48 మంది చనిపోయిరి. దక్షిణ కెనారా, యంగ్ గూరిలో 9 మందికి భాద్యము తగిలెను 6 గురు చనిపోయిరి. నీలగిరి, ఉదకమండలములో 2 రోకి భాద్యము తగిలెను. 2గురు చనిపోయిరి. నేలంలో 47 మందికి భాద్యము తగిలెను. 34 మంది చనిపోయిరి. మొత్తముమీద 182 మందికి భాద్యము తగిలెను 100 గురు చనిపోయిరి.

క్రీడావార్తలు:— ఇంటర్ కల్లీ జయట్ ఫుట్ బాల్ (కానియర్) ఎస్. పి. జి. మూలమును, హిందూ మైదానా మును మద్రాస్ యజమాన్ క్రీడాభూమియందు నిన్న బుధ వారము 15 వ తేది సాయంకాలము జరిగిన మచ్ లో ఎస్. పి. జి. వారు 4 గోలులు చేసి గెలిచిరి.

ఎస్. ఐ. ఏ. ఏ. పెర్సన్ ట్రూపు మెంటు దేశవాదం తును, అంకమృతును, నిన్న బుధవారం సాయంకాలము జరుగ వలసిన మచ్ వానచే జరుగలేదు బహుశ శేషు గురువారము నాడు ఆడుదురు.

ఇంటర్ కల్లీ జయట్ ఫుట్ బాల్ ఈనెల 16-వ తేది గురువారము సాయంకాలము వాడుకళా కాల క్రీడాభూమియందు వాడు. కళాశాల శిష్యులకు కళాశాల ఆదిన మచ్ మిగుల స్వారస్యముగా నుండెను. కడపట పచ్చయ్య కళాశాలవారు 2 గోలులుచేసి గెలిచిరి. ఆదినమె క్యామకళాశాల క్రీడాభూమియందుకృత్యా యకళాశాల వైద్యపాతశాల ఆదిన అటల్ వైద్యపాతశాల వారు గెలిచిరి. (2-1) ఆదినమె రాజధాని కళాశాల క్రీడా భూమియందు రాజధాని కళాశాలయు నీటి పోలీసు వాడును ఒకమాచ్ ఆడిరి. పోలీసుకు అట సమానముగా నుండెను, కాని వివరకు రాజధానివారు గెలిచిరి. (8-2)

సంఘ సంస్కరణమునగా నేమి?:— నిన్ను

సాయంకాలము ఆంధ్రున హాలులో చెన్నపురి సంఘ సంస్కరణ సమాజాధ్యక్షుని యధిపత్యమున డాక్టరు డి. పి. తకోర గారు సంఘ సంస్కరణమునగా నేమియను సమస్యను గురించి యువన్యాసించిరి. “ప్రతివారును ఈరోజులలో సంఘమునె యేమో, సంస్కరణమనిన నేమో. ఎవరిని సంస్కరించవలయునో, ఎట్లు సంస్కరించవలయునో యను మూలవిషయములను దానిని నెరుంగకయే సంస్కరణ కార్యమునకు ప్రక్రిమించ జూతురు. సంస్కర యైన మత నయ భి ప్రాంతము లను సంస్కరించు కొని, సంఘమును సంస్కరింప ప్ర యత్నింప గడంగవలయునుగాని, సంఘాభిప్రాయములకొం గుచు ప్రభాభిప్రాయములకు దానును పాలయనయెడతనమాట ల వృధా ప్రలాపములుకాని యెక్కుడు కానేరవు. అందులో కొందఱు రాజకీయ సంస్కరణమునకు తృప్తిపొందు. సంస్కరణములేనిదె-రాజకీయ సంస్కరణము మాటవెక్కుట కట్టిబుద్ధి తక్కువ “అని యిట్లువన్యాసించుచు నీటివల మద్రాసు కానవ నిర్మాణ సభలో నుకపాదించబడిన రజన్యలావంతర కైవాహి క చట్టమును గురింగు కూడ కొంతముచ్చటించెను ఇట్టి చర్యనీ యాంకములను వాదించుటకు సమర్థులు కొందఱు పన్యాసించిరి. వారిలో డే ని యలు యే. ను దా ను పిల్లగారు కీర్తి శేఖు లగు గోకలేగారిపేరు నెత్తి వారేసంఘ సంస్కరణోపాయ ములు వాదించిరికింకించిరి. దీనివలన సభలో కొంతకలవ రము పుట్టగా అధ్యక్షులు కలుగజేసికొని దానిని నణది, తకోరగారు చెప్పిన దంతయు విశ్వసనీయము కాకపోయినన, వారిచే నిర్వచించబడిన సంస్కర యొక్క విస్యక్రము లను స్వీకరింపత్రై నిర్వహణము, సంఘేకృతకార్య నిర్వహణము, ప్రజాసానుభూతి, యువారబుద్ధి మొదలగునవి. సకల అవశ మాదరశీయములని యుద్వేగించుచు ఉపన్యాసకుడుకుభభవారి తరపున కృతజ్ఞుల ను తెల్పిచేసిరి. రాత్రి 7 1/2 గంటలకు సభ ముగిసెను.

భోజన వసతిగృహములో పోరాట్టు:— మెయిట్టు లెందు దొరసాని కలకత్తాలో ఒక భోజన వసతిగృహమును ఏర్పరచినది. అందులో వెక్సలరు దొరగారు భోజనము చేయు చుండిరి. నేన శనివారమునాడు కల్లి పోయెదనని వెక్సలరు దొర యొకనాడు మెయిట్టులెందు దొరసానితో చెప్పెను. అందుకు ఆమె 1 నెల నోటీసైన యువ్వకలెను. లేక 15 రో జులకు అదైయును భోజనపు ఖర్చులులేక యువ్వకలెనని బ బాలు జెప్పెను. అట్లు యువ్వనని వెక్సలరుగారు చెప్పిరి. పి రి ట్టు తర్కించుచుండగా మెయిట్టులెందుదొర యింటకి వచ్చిరి. తరువార నీంకి గొప్ప పోరాటము జరిగినది. వెక్సలరు తగిలినది, వీరిని ఆసుపత్రికి దీసుకొని కల్గిరి. వెక్సలరు కొట్టిన వెక్సలరు లన ముందరి కల్లు తీసివేయవలసి యున్నదని డాక్టరు దవతో జెప్పెనని మెయిట్టులెందు దొరసాని ఆసుపత్రియండి యింటికి రాగానే వెక్సలరుదొర మీద పోలీసు కమిషనరుగారియెదుట ఫిర్యాదు చేసెను. ఇది నీచిలు శేసని కమిషనరుగారు క్రిందటి సోమవారమునాడు కొట్టివేసిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నో టీ సు

8-వ డివిజనులో నున్న కార్పొరేషన్ వారి వర్కుమాపులు స్టార్వును గల స్థలమునకు చుట్టును ప్రహరిగోడ కట్టించుటకు లెండరులు కావలెన. ఈనెల 27-వ తేది సోమవారమునాడు మధ్యా హ్నము 12 గంటలవరకును ప్రెసిడెంటుగారు లెండరులను పెట్టెదరు.

లెండరు, కాంప్రార్టు అచ్చుపారములును ప్లానులును కార్పొరేషన్ వివిధ్యా ఆఫీసుగారికి రు కి లు రుచుము చెల్లించిన వా రిచ్చెదరు. ఆ సామ్మి తిరిగి ఇయ్యబడదు. ఆవియరుముల ప్రకా రము అచ్చుపారములమీద వ్రాయబడిన లెండరు లే గాని తక్కిన పనికివలపబడువు.

వర్క్సుడిపార్టు మెంటు ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యుడు, రిఫరెన్సింగు 14-9-15. ఆఫీస్ ఇంజనీరు.

విషయానుక్రమణిక.

తిరుమనాల్లి జాతీయోత్సవం	2
కృషికోశపు కార్యదాక్షిణ్యము	3
వ్యాధినివారకములు, ఆంధ్రదేశవాస్తవము	4
ప్రధానవ్యాసము:-	5
పాపములు	6
విరోధమునా సంకల్పము	7-8
విదేశీయతావర్తము	9-10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	1-12-18
జాబులు	14

ఆంధ్రపత్రిక:

1915-వ సం. సెప్టెంబరు నెల 17-వ తేది శుక్రవారము

పాపములను

యధమును గురించిన కేటికొత్తవాస్తవములలో ముఖ్యమంత్రి ఆస్తివైపు మహాశయనియ్యము ముఖ్యసేనాని కిచనరుగారి యొక్కయు స్వప్రాధి ప్రాయములు కానగును. వీరియొక్క ప్రయత్నములనుబట్టియు యధమువిషయమున వీరెంతయు శిశ్చయమగు విజయమున కేరరు చూచుచున్నారనుట బాగుగా బోధపడుచున్నది. మోయవలసిన భారములను వీరేమియు తగ్గించి చెప్పినవారు గారు. ఆస్తివైపువారు యధనిర్వహణమునకై ఇప్పుడు దినమునకు ముప్పదియైదులక్షల సవరను లగుచున్నననియు మందులకు వారమునకు మూడు కోట్ల ఏబదిలక్షల సవరనులు కావలసివచ్చుననియు తెలియజేసి యున్నారు. ఒకచోటున హోగోర్లు గారు ఉపకరించుచు యధార భమునుండి సైన్యములలో జేసిన క్రజలసంఖ్యను బయటికి చెప్పుటకు ఏమిలేకన్నదిగాని చెప్పినయెడల విస్తారము ఆశ్చర్యముతో స్తాభితులు గావలసినయెడల యపారముగా నున్నదని చెప్పుచున్నరు కేవల ప్రభువు గారు పైగిరిలను జేర్చుటకు ఇంకను నెంతోపరిశ్రమ కావలసియున్నదిని భేరివాద గంభీరవాక్కులతో తెలియజేయుచున్నారు. ఆస్తివైపువారు నయమున కిచనరు ప్రభువును ఇరువురను నిర్బంధపైకొవ్వోగకావలసినమా కాదామను విషయమున దేశమున నిప్పుట్టిన పివాదములు కలుగరాదని గట్టిగా నెక్కిచెప్పుచు అదేమాటతోనే ఆవసర మునయెడల నిష్పాక్షికముగా నాలోచనలు సలిపి పైకావసరములనుబట్టి యేమిచేయవలసింది నడుపుచునుటలో నొకటిగా నిర్బంధపైని కొవ్వోగము అవసరమైనను కావచ్చునని తోపిపజేసినారు. ఆస్తివైపువారునుసంబంధి మంత్రిగుండుల ముత్రిగారు ఇరువది పెద్దపెద్దగుండుల కర్మాగారములను స్థాపించినారు. ఇంక పదునేడు స్థాపనముచున్నది. 716 ఇతరములు ప్రభుత్వాధికారమున కనిచేయుచున్నవి. ఏమిగో నెనిమిదిలక్షల పనినాంధ్ర ప్రాంతమునుబట్టియు ఇదియు నింకను చాల జనియు నింకను నెక్కువగా పనివారు కావలసియున్నాననియు స్త్రీలకంటెను నుత్తిములగు పనివారు చేసేయు ముఖ్యమంత్రిగారు తొలహాళూర్లకుముగా పనినాడరిముల సహకారమును గోరుచున్నారు. ఇంతభారము వహించవలసియున్నను

ఫలమువిషయమున మాత్రము సందేహమెవ్వరికిని లేదు. ఆస్తివైపువారుచేయుచు చెప్పరితని ఈయుద్ధము యాత్రములు కార్యాగవిర్వాణము నిరోధకత క్రియను మూడింటిమీను నాధారపడియున్నది. ఎవ్వరు తమరీతిని సాధనములను సమకూర్చుకొని కాలబద్ధముగాక నిలువగలగో వారికే విజయము సిద్ధము. అది విశ్రమండ్లవాళేకదా చేయగలవారు. దానికయియే ప్రయత్నించుచున్నామని గదా ఆస్తివైపువారుచేయుచు ఘటావళముగా చెప్పుచున్నాడు. కడదిన సంవత్సరములో ఆంగ్లభూమి ఏబదికోట్ల సవరనులను కర్చుపెట్టినది. అందులో మూడుకోట్ల సవరనులు ఇతరరాష్ట్రములకును రెండకోట్ల ఎనుబదిలక్షలు అధినివేళములకును అప్పునిచ్చియున్నారు. ఇది యాధికముగా యుద్ధము నాంగ్లభూమిచేసిన సాయమనియునింకను నెంతోసాయము చేయవలసి యున్నదనియు ముఖ్యమంత్రిగారు విశదపరచినారు. కిచనరుప్రభువుగారు తమ క్రొత్త కలకాలములలో కొన్ని ప్రాంతములకు పోయి ప్రాంతవా రిదివరకు సంరక్షించు చుండిన పదునేడువైళ్ల వరసను తమరక్షణక్రిందికి తీసికొని ప్రాంతవానికి కొంత విశ్రాంతి కలుగజేసినననియు నిటీవలి పోరాటములవలన నావటాలములకు ననుభవము చక్కగా కలిగిన దనియు పశ్చిమరంగమున ప్రాంతవాలు అగ్రానువద్దను ఆల్ఫ్రెడువద్దను తగినంతలాభమును సంపాదించినా రనియు చెప్పి తూర్పురంగపు వద్దనుకూడ చుప్పువట్టికి మహాత్మా హాధరితు లున్నారు. “జర్మనులవేడిమి నశించినది. ఇదివరకు వారు దినమున కైదుమైలులు ప్రయాణింపబోవుచుండువారు. నేడుకూ మైలునకు దిగి నాడు. పరాజితమయిన వనియు విరిగిపడినవనియు వారు దంభములు వలికికొనిన సైన్యములు విధివిరామముచేక విస్తరించుకొనిన లోక సాహసమున ప్రస్థానమునందు దెల్లకలను. నెదిరించుచుండుట కానగుచున్నది కొన్ని స్థలములలో అలసిన శత్రువులపైకి ఎరబడుటయుగలను. ఇప్పుడు రుష్యావారికి ముందుగుండుల సరఫరాయును బలవత్తరముగా జరుగుచున్నది” అని యున్నస్థితిని వర్ణించినారు. జర్మను సాధనములను గురించి చెప్పుచు వారివిషయములలో, అగ్నిద్రవములను క్రొత్తలో కొంచెము ఆవాసకూల్యమును కలిగించినను నిప్పుకు ప్రాంతపడి పోయినవనియు వానికిగిన ప్రతికారము తేర్చదలవనియు బ్రిటిషువారి యధికైపులలో పెద్దస్థిరంగులు హెచ్చిపోయిన వనియు తెలియబల్కినారు. ఆంగ్లరాజ్యాంగ సభలో ఆంగ్లరాజ్యాంగ నిర్వాహకోత్తములు ఈరీతిగా పల్కిన వల్లములవలన నెట్టిపాటునకు ధైర్యమును నత్సాహమును కలుగకుండును? ఎట్టిపాటున నాయక శిరోముఖులమందు విశ్వాసముంచి విజయ ఫలముతప్పదను దృఢవిశ్వాసమున నుడవియ్యకొనను. ఎట్టిపాటునను పికిపడయై గాలికడలిన, మెప్పు మెరసిన, ఉరుము ఉరిమిన, మబ్బు పట్టిన నిందులలో నేమి కలగోలదు? అందులో నేమియున్నదో అదియేమి భూతమో ఇది యేమిదయ్యమో యిది యనుమానములకు దనహృదయమున నెడిమియ్యగలను? ప్రయత్నము, ప్రయత్నింపు, ప్రయత్నిము, జయము, జయము, జయము, అక్షయియేకదా బ్రిటిషురాజ్యాంగ సౌభాషకపాతుల ముండుల తొడవమాడు చుండగల భావములు.

ఉత్తమన్యాయమూర్తి

నర్ ఆర్థుకాల్పినుగాను మన హైకోర్టులో ముఖ్యన్యాయమూర్తిగ 1885 వ సంవత్సరము మొదలు 1899 వ సంవత్సరము వరకును పదునాలుగు సంవత్సరములు ఉద్యోగధర్మమును నిర్వహించినవారు వాకాలమున నీయత్తమన్యాయస్థానము మహాస్వస్థంత్రప్రవర్తన కలదని మేరుపడి యుండినది. న్యాయతీర్మానమున వారికి అభిమాన దురభిమానములు లేకయుండుటయు జంతుశంక మనుచూటవారిని చేరకుండుటయునే ఇట్టిప్రఖ్యాతికి ముఖ్యకారణము వారి ఉద్యోగకాలముననే మన జజీరులకు గౌరవులేకొని నాదించు హక్కు కలిగినది వారికి అందరున్యాయవాదులును నొక్కటియే యనుభావము హృదయంగమమై యుండినదనుట దీనిచేనూచితము. కొందరుసాక్షుల నొక్కటిగాచేర్చి పలుకవలసినవచ్చినప్పుడు అధికారకక్షపు బారిన్ రొకరు ‘ఈసాక్షులరెండ’ యను పదములను ప్రయోగించుటను కనిపెట్టి కాలిన్సు గారు ఆలసని మండలించిరట! గౌరవము ప్రజలకు నిచ్చి వారినండి గౌరమును పుచ్చుకొనిన పురుషుడు కాలి న్ననుట ఈనిదర్శనమువలన తేలుచున్నది. ఆతని యుదారహృదయమునకు నాతడు 1892 వ సంవత్సరమున హైకోర్టు కట్టడములు తెరవబడినప్పుడు చేసిన యువన్యాయమే సాక్ష్యముగా నున్నది. ఆతనిమాట లందును అందులో ముఖ్యముగా న్యాయవిచారకులు గమనింపదగి యున్నవి. అప్పటి గవర్నరుగా నుండిన జెన్లకు ప్రభువును సంబోధించుచు “భూ, హైకోర్టు న్యాయమూర్తిలు వెళ్ళి ధర్మములను నిర్వహించుటకు మున్నరు. కొంతమందిగా నన్ని కలుగజేసిన హైకోర్టు కడపటికి నియమమున్నది. దాని తిరులకుగాని డిక్రీలకు గాని ప్రోవీడేసుగలయట్టిచియొక్క యధికారి ఈ దేశమున అదియే తప్ప జరుగదు. ఈ రీతిగా హైకోర్టునకు ఆహారమైనట్లు లీకుబడియున్నది. మహారాణి గారి మర్మకులకు తృప్తికలుగునట్లు రాణిగారి విశ్వాసమునకు పాత్రులగునట్లు న్యాయమును తప్పక యుండు నట్లు మేము ప్రవర్తింప గలమున నమ్ముచున్నాము. ఎంతవరకు ఈ న్యాయస్థానము స్వతంత్రముగా ప్రవర్తింపగలదో, ఏమానవునికి భయమునందక యెంతవరకు ఇందలిన్యాయమూర్తులు న్యాయకాస్త్రమునకును న్యాయబంధములకును నిర్బంధముకలుగదీక న్యాయపద్ధతుల నవలంబించి మనస్సాక్షి కృతిచేయు కాక ప్రవర్తింతురో అంతవరకు ప్రజయొక్క శారము క్రమాభివృద్ధి నందుచు రాగలది. మీరుకు నేనును ఎవ్వరెవరని ఆ భరణమునకు నెడలి పోయిన పిదప గాడ చిరకాలము బాధితులభేదములను రంకభేదములకు పాటింపక హైర్బదిన్యాయములో న్యాయము నొప్పించి ధీమతులకు న్యాయమును లీకోర్టున నందురు గాక యని కోరుచున్నాను.”

అనునధము నిచ్చువాక్యములను బల్కెను. ఇట్టి మహాన్యాయమూర్తి వరమవద మందె నని మొన్నటి త్రితీవా రలవలన దెలియవచ్చెను. బ్రతికియుండిగా నీతని జాతిమతవర్త విభేదములేక యుగరును శారవించుచు డిక్రీ ఇప్పుడును నీతనిని శారవించు నానగొనటలో విషేత మేమియును లేదు కాని నన్నటి నము ఈరకు అధ్యక్షుడయి పదునాలుగుసంవత్సరములు యుండిన మన హైకోర్టులో ఇప్పుటి ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారు ఈతనివిషయ మెరుంగమిచేసినో ఈతడు ప్రాంతపులచేనెక్కువగౌరవింపబడువాడను కారణముననో ఈతడు న్యాయమూర్తులందరినీ పద్ధతులగుంచి చేసిన నిర్వచనముతో నామోదించక యోతమనహన్యాయమూర్తుల నొక్కచోటికి పిలువక న్యాయవాదు లందరిని చేర్చక హైకోర్టును దాఖలిహ్నముగా నాటికి నాపివేసుక సానుభూతిని మాత్రము ఎక్కుచ్చి యెప్పటిరీతినే కార్యక్రమమున కుపక్రమించిరి.

సోపా మహా సంగ్రహము

ఇంకను సైనికులు కావలెనని కిచ్చనరు ప్రభువుగారు కోరుట.

ఆయుధ శాల లలో 8 లక్షల మంది పని చేయుట.

జర్మనీవారు రుషియావారికి విధించిన షరతులు.

కమ్యూనిస్టులు యజ్ఞపాదాల నిర్మూలన సిద్ధముగనుండుట.

ఇంగ్లండు

ఆస్ట్రేలియా గారి ప్రసంగము.

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— కామన్సులలో ఆస్ట్రేలియా గారు సాక్షుడీకు సెలవు చేసిరి. వాట్సు చెప్పిరి. కొన్ని భిక్షులు విశేషములైనవి ముఖ్యముగా కాగలసిన పనులకే యీ భిక్షుజేయవలసియందెను. ఈ పనులేవియో చెప్పటం జేసేవారు గాదు. ఈ ఋణములో గొంతభాగము కొలది సెలవులనే తీర్చివేయవలెను. మిగతాది యందు చేయవలసి యందు భిక్షులపై యాపయోగించబడును ఇప్పుడు దినమునకు సగటున రిజి. లక్షలకు పైగా భిక్షుగలదు. మన మిత్రులకు సామ్యమునుండుటకును వైద్యము కృత్రిమమునుండుటకును మందులకు సామానుసరభావము సామ్యమునుండుటకును కని ముందువారమునకు సగటున రిజి. లక్షలకు పైగా సెలవు యందెను. ఇప్పుడు దీనిని సామ్య వనంబగు సెలవు నూడవవారము వరకును పరిమితము. ఈ సామానాదికములకి గొంతెట్లు భిక్షుయొక్క. ఇతరవారమునకు కప్పిచ్చినది రిజి. లక్షలు, అధిక భేదముల వారికిచ్చినది రిజి. లక్షలు. ఇందుమూలమున మనము యుద్ధమునందెంత సాహాయ్యము చేయుచున్నామో తెలుపజగలము. అయినను మనము చేయగలిగిన దంతయు చేసితిమి. నేను చెప్పవలసిన మనము తగినంత సాహాయ్యము చేయలేదని కొందఱును అంటున్నారేనట్లు చెప్పవలసినదే. మందులకు సామానులనుండుటకును మందులకు తయారుచేయు కర్మాగారముల నిగవని ; స్థాపించు. గొంతెక్కుగాగములు నిర్మించుటకును, వ్యవసాయము వారియధికారులకుండ మరలగొన్ని కర్మాగారములు స్థాపించి వీరిని లక్షలమంది పనిచేయుచున్నారు. మన కిప్పుడు ముఖ్యముగా కార్మికులు గావలసియున్నాడు. ఇందులకు ప్రోత్సహించి సెలవులను తగియుండదు. పశ్చిమ మన మన స్థితి యెల్లెడలను బీరు మయ్యెను. తూర్పునకు జర్మనీవారికి ఫింగులు మాత్ర మెక్కువ యున్నది. రుష్యావారు మిక్కిలి నైపుణ్యముతో నెరుకకు బోయిరి. వారి నైపుణ్యములకును చెల్లించిన గాతే. ఆరురాలుకలము సమీపించుచున్నది. జర్మనీవారు రుష్యావారికి సానుభూతి కింకను సానుభూతినే యున్నాడు. రుష్యాలో పుజలయొక్క దృఢభిక్షువులు రుష్యా చక్రవర్తి గారి సేనానాగకత్వమున నుండుటచే దెలియుచున్నది. మన మొక నొకరు దూషించుకొనుట మా నొకరితో నొకరు కలహించుట మాత్రము. పుస్తకమున కార్యము నడపుచు ఆగతమునకు తయారుగనుండుటే మన కర్తవ్యము. మన మిత్రుల కందఱును వ్యాయముగ సంత సహాయము చేయవలయుతో అంత సాహాయ్యము చేసితిమి. కర్తవ్యములందు సామ్యత్యాగమునందును విద్య కర్తవ్యములందును సామ్యత్యాగ బాధితులైనా సేవలనుకొన్న యాదర్శముల ననుసరించి వీరి సేవలను పండిత భారము ననుసరమునాది కర్తవ్యముల నెరవేర్చిమి. మనమే చేయవలసిన పనియంతవని మనయొకటి లేదుగావున నీవిషయమున బ్రిటిష్ వారందఱును తమ హృదయభూత్యక యభిప్రాయమును, ఏకీభవించిన క్రిస్తియన్లు కలను, నిర్గురు మన స్థితియను లక్ష్యముచేయవలయును. తరువాత ఆస్ట్రేలియా గారు యుద్ధభరి నిలిచినట్లు ముచ్చటించుచు రుష్యావారిని భూషించి యిట్లనిరి. యుద్ధభరినైపుణ్యమును, అంగనిర్మాణ నైపుణ్యమును, ఓర్పుము నెరుకెక్కువయున్నదో వారి కీయద్ధమున జయముకలుగును. అందరికంటె మేల్తె: సాధనములగున్నికొని యందరికంటె నెక్కువ కాము సాధనముగలిగి వారికి జయము కలుగును. ఇట్లుదయే మనము చేయుచున్నది.

కిచ్చనరు గారి ప్రసంగము.

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— ఫ్లాండ్స్ మొదలు మెసరటోమియావరకును యుద్ధభరిని యెట్లుండినదియు నేటి మధ్యాహ్నము: కిచ్చనరు ప్రభువుగారు ప్రభుత్వసభలో దెలిపిరి. వారు చాలమట్లు ప్రార్థన చేసిరి. కాని రుష్యావారిని

గూర్చియు తూర్పుగంగమున జరుగుచున్న కృత్రిమము మనకు సమమున జేయవలయు వారు ప్రసంగించుచో వివరము చెప్పిరి. వాట్సు చెప్పిరి. బ్రిటిష్ వారి సేనాభిజయమున కెద్దోగంగము మనకటి కంటె చాల నెక్కువ యున్నది. జర్మనీ వారు విషవాదువును మందులను చూచుచు నుపయోగించుచున్నారని కాని మనము వీటి కలవాటుపడిత దనుకూలమును సేర్పాటుల జేసికొని యున్నందున వారి ప్రయోగము లంత ప్రయోజనకారులుగ నుండుటలేదు. పీల్డుమార్షల్ కర్ బాక్ ఫ్రెంచిగారి యాధిపత్యమున ముతన సైనికులు 11 పటాలములను బనిచేయుచున్నారు. ఫ్రెంచి గారు ప్రార్థన ఫ్రాన్స్ జేయుచున్న సేనాముఖములో కొంతభాగమును తాము దీసికొనిరి. ఫ్రెంచివారి వైవిధ్యల వైద్యవైద్యములు మిక్కిలి క్లాపూనాత్మికములు. వారికందకములు నిర్భయకలరు దుర్బలముల చెప్పవచ్చును. ముతన సైనికులు మనకింకను గావలసియున్నారు. కావలసియున్న సైనికుల నెట్లు గూర్చుమా యను విషయమును దొరలమునారు ప్రార్థన వాలోచించుచున్నారు. కొంతకాలములోనే యందులకు తగిన యేర్పాటులను జేయుదురు. ఈ విషయమున సేర్పాటులను యుద్ధ పరిస్థితి ననుసరించి యుద్ధమున జయప్రదముగా నడుపుటకు మన బాధియును వారి విధికృత్రిమల ననుసరించియు జరుగును. ఇటాలియావారు మాంటెనెపోతు వశపరచుకొనిరి వారి ఫింగులు బాగుగ పనిచేయుచున్నది.

కర్మలమున రాజావారు చక్రవర్తి గారిని దర్శించుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— రాజావారు రాజీనామము నిన్నటిదినమున కర్మలమున రాజు గారికి దర్శనమిచ్చిరి. సోమవారమునాడు మహారాజావారు గాయముగది ప్రైవేటులో నున్న సైన్య దర్శించిరి.

సైనికు లింకను గావలెను.

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— రాజుగారి స్థానమున (ప్రసంగించుచు హోక్స్ట్రాగారిట్లు చెప్పిరి. యుద్ధారంభమునందెప్పుడు సైన్యమున యెంతమంది జేరినదియు దెలిసినచో నీదేశములలో గాక మిత్ర దేశములవారికి యాభిక్షుము కలుగును. అయినను యొకరు సైనికులు గావలసి యున్నాడు. రుష్యుల నుండుట మన దేశమునకుండు ప్రయోజనముచేరలేదు.

ఆస్ట్రేలిక్ యుద్ధము.

లాహోరు, సెప్టెంబరు 15:— అంతః సెప్టెంబరు 15: బ్రిటిష్ వారి మూలకార్యస్థానములోనున్న మొక నిశ్చలము లనబర్మరీవారి విమానమునకును (బ్రిటిష్ వారి విమానమునకును) సముదంజుగిని పోరాటమును ముగిసి (వాయుయన్నాడు) వీరి వారి విమానములందు రెండు ఫింగులున్నవి విమానములలో వెట్రోలు లోట్టిరి నీళ్లలోట్టిరి రంధ్రములయొక్కను. అందుచే నది నేల కొంగెను. అందులోనివారు ఫింగులు బాగుచేయుచునే యుండిరి జర్మనీ వారిద్దరును చాతురైకి.

ఇతర దేశముల కియ్యబడిన బురుగు.

లండన్, సెప్టెంబరు 16:— ఇతరదేశముల ఆస్ట్రేలియా దేశము వారు ఇతర దేశములవారికి 25 కోట్ల పావులు బదిలీచియున్నారు. ఇంకను బదులెట్లు ప్రార్థన చేయు. ఆ ఆస్ట్రేలియా ముచ్చటగు నిన్నటికొక సైనికు.

అడ్వకేటు జనరలుగారు చెప్పినను ముఖ్యవ్యాయముగారికి తెలియలేదట! ఇంకను ఫలము వెంటనే కావచ్చునది. ముఖ్యవ్యాయముగారిరు ఉపన్యసించినచోట ప్రభుత్వోద్యోగియు లనదగు న్యాయవాదులకప్పటి వ్యవధిలో 'వకీళ్ల సంఘము' వారును 'బార్ సొసైటీ'వారును ప్రత్యేకము సభలుచేసి కాలిన్సుగారి మరణమునకు తమదూకుమును దెలుపుచు ఆగెగగగములనుగడించుచు ప్రస్తుత ముఖ్యవ్యాయముగారికి చర్యను ఖండించుచు కోర్టు నాపుడల. చేయకపోవుట గొప్ప లోపమని తెలియజేయుచు తీర్మానములను జేసిరి. వకీళ్ల సంఘమువారు కాలిన్సుగారి నూనెరంగు పటమును సిద్ధముచేయించి హైకోర్టులో నిడవలసినదని యు గూడ నిశ్చయించిరి. ఇట్టి విభేదము వచ్చు రీతిని ముఖ్యవ్యాయముగారిరు తమ హోదాయందే పూర్వముంకి ప్రఖ్యాతిగాంచి క్రజలయనురాగమును బడసినవారి విషయమున ప్రసంగించి యుండుట వికి లి శోచనీయము. తమ కీర్తి కిట్టికావ్య మెంత కళంకమును దెచ్చుచున్నవన నాలోచించకపోవుట చిత్రము. ఉత్తమ వ్యాయస్థానమున నుత్తమసానుభూతి కాకరముగు సంద్యమున నిరంకుశాధికారమును జూపియుండుట సీతియు క్షమగాదు.

ప్రాప్తిపరి యెట్లులలోని కరణము మన సలులు మున్నగు గ్రామోద్యోగులు సెలవు తీసి కొనునప్పుడు దరఖాస్తు పోషేటరుల మూలముగా కంపలెననియు ఆయధికారుల జీతములను ప్రాప్తిపరి లేకుండుటెట్లు నిధికారము కలవాడై యుండవలెననియు వారికి ప్రభుత్వపు గారి కార్యాలయములనుండి పంపబడు అన్నియుత్తరాదికములను ప్రాప్తిపరిటరులకుండనే పంపవలసిన దనియు కొన్ని సందర్భములలో వారు గ్రామోద్యోగులకు జరిమానా వేయవచ్చునని కలకత్తిని ఇప్పటికంటె హెచ్చుమంకికి నియ్యవలసినదనియును ప్రభుత్వము వారికి గౌ. దివాన్ బహదూరు రామభద్రనాయుడు గారు వ్రాసిరి. గ్రామోద్యోగులు స పూర్ణముగా ప్రాప్తిపరిటరుల సేవలు కాతగియున్నా గనుటయే యీ యుత్తరపు సారాంశ మని ప్రత్యేకించి వ్రాయనొరలేదు. ప్రస్తుతము నాన దేశమున కల ప్రాప్తిపరిటరులలో కొందరు విజ్ఞానవంతులను సమర్థులును న్యాయోద్యమములను నున్నా రనుట నిజమైనను ఎక్కువమందింకను పూర్వపుస్థితియందే యున్నారనుటకు సందేహములేదు. అందుచేత గ్రామోద్యోగులను సంపూర్ణముగా వీరి యాజమాన్యము క్రింద నిడుటకు మార్గము కానుండిన సలహాలను మొత్తముగా ప్రభుత్వమువారికి రింకకపోవుటలో కలిగిననష్ట మేమియును లేదు మొదటి సలహానుగుంచి ప్రభుత్వమువారికి రితిగా నిర్ణయించినారు గ్రామోద్యోగుల సెలవు దరఖాస్తును తహసీలుదారుగాని డిప్టీ తహసీలుదారుగాని రిజిస్టరు మూలముగా ప్రాప్తిపరిటరులకు తెలియపరచి వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు తగినంత యవకాశమిచ్చిన చాలునని యాజ్ఞాపించినారు. ఆ యవకాశము నుపయోగించుకొను ప్రాప్తిపరిటరులు జరిలియుండుతగినవారి కను ముచేయు సలహాలు సామాన్యముగా సుగీకరింపబడవలెనని వ్రాయుచున్నారు. రామభద్రనాయుడుగారి కడపటి సలహానుగించి ఇదివర కనేకులకు అధికారమియ్య జడియున్నదనియు ప్రత్యేకముగా నెవరికవసరమో వారిసంగతి తమ విచారణకు వచ్చిన నాలోచితుమనియు తెలియజేసినారు తక్కిన సలహాలను ప్రభుత్వమువారు ఆలోచింపనే యవసరము లేదని తీర్మానించినారు.

ప్రాస్తవ

ఫిరంగి యుద్ధములు

లండను సెప్టెంబరు 16:—పాకిస్తాన్, ఎక్స్‌ప్రెస్‌లలోనే ఫిరంగి ప్రయోగమును కరగోళములయొద్దను జరిగిన అని ప్రకటించబడినది.

సర్‌జాన్ ఫ్రెంచిగారి లేఖ

లండను సెప్టెంబరు 16:—సర్‌జాన్ ఫ్రెంచిగారి లేఖ లెక్కనాన్నాడు. ఆర్మీలో స్పెషల్ వాయువ్యమునకు ఇన్‌స్పెక్షన్‌ను పంపినది యింతవఱకు వాయువ్య ఫిరంగుల బ్రయోగముగూర్చి, క్రతువిమానముల కూడినది దిగువన ఉన్నది. వీనిలో కొంతమంది చంపుల బ్రయోగముగా బెల్జియమునందు, ఈ వాయువ్యమునందు జర్మనీవారి కదిరములందు మొత్తము 21 సార్లు మాని క పోరాటములు జరిగినవి. వీనిలో 11 సార్లు జర్మనీవారు ప్రాంతమునందు.

బాంబుల యుద్ధము.

పారిసు:—నే వాయువ్యమునందు విశేష భాగమున ఫిరంగియుద్ధములు జరిగినవి. ఆరామున మరల రక్షణములందును రోయిజ్‌లలోను బహుశ్రమము జరిగినది. కొన్ని ప్రాంతములందు బాంబుల యుద్ధములు జరిగినవి. మ్యానుస్‌ప్రెంట్ ఫర్వములందు క్రతువుల ఫిరంగియుద్ధము నొకదానిని ధ్వంసము చేసితిమి.

మిత్రమండలి వైమానికులు చేసిన పనులు.

లండను సెప్టెంబరు 16:—ఇక్కడ బెల్జియన్ పత్రిక యొక్క ప్రాయోగమునకు గత ఆదివారమునాడు మిత్రమండలివారి వైమానికులు ఫ్రాంటులోనున్న రూడికర్మాగారముపై బాంబులను వేసి కర్మాగారము ధ్వంసమయ్యెను. వైమానికుల 40 మంది పాతులైరి అని నీ. మి. గెజెట్‌ను కలపవచ్చును.

మరాఠువారి ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 16:—జర్మనుల జలాంతర్గాములు లోయరుగిలోండి ముఖద్వారములలో పరిచేయుచున్న అధికారము ప్రకటించిరి.

రుష్యా

పోలాండులో జర్మనీవారి కృత్యములు.

లండను సెప్టెంబరు 16:—లండను సెప్టెంబరు 15కిన్ని జర్మనీవారు రాగి గనులను జర్మనీవారు ద్రవ్యములను దోచుకొనుచుండి డెలియాయున్నదని డెలియాలై గ్రామీణ కంఠా వైశానావైలోని విలేజుని వాయువ్యమునకు.

రుష్యావారి నిశ్చయము.

లండను సెప్టెంబరు 14:—పోలాండుయొక్క శీతము తగ్గకున్న జర్మనీవారు ముందుకవలెవులు తగ్గుటకాడగా రుష్యావారు క్రాకో బర్ల ద్వీపును విల్నా లిదా. రోస్సో యొక్కవారిని వదలవలయుటకు నిశ్చయించినట్లున్నది. యని కూర్ జేరింది ప్రాయోగమునది.

జర్మనీవారి వైద్యములు ముందునకు పోవుటకు
! ఉండుటన్న ఆటంకములు.

లండను సెప్టెంబరు 16:—లండను సెప్టెంబరు 15:—వెట్రోగ్రామలోనున్న విలేజుని టెక్సుప్రతికట ఇటుల తెలియ పరచెను:—విల్నానుండి మిస్‌స్కూనకును, ద్వీన్‌స్కూనుండి, సిజెంటిసియనికిని పోవు ఇంను ప దారులు యుద్ధ వారి స్వాధీనమునందున్న కేరళా మును, ద్వీన్‌స్కూ విల్నా యొక్క ప దారిని జర్మనీలు దాటినట్టియు విల్నాకు 40 ఉత్తరమున నున్నట్టియు సిజెంటిసియని రుష్యావారి సేనల విభాగ మొకప్పుడలరు. క్రతువులు విల్నావైపుకుటయున్న వారికి విల్నియ మున్నగు ప్రాంతముల స్వాధీనముచేసికొన వలయున్నది. దక్షిణమున కొసావోను చేర లేక వీన్‌స్కూ నుండి ఆరు యెడలలో నొక ప్రాంతము జర్మనీవారి వైద్యములు ఇమిడియున్నది. దక్షిణమునకు తూర్పున ఇప్పుడు యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మనులు దుబ్బొస్కో ప్రాంత మున దీక్షముగ పోరుచుండుటనక గెలిపియలో రుష్యావారు క్రతువులు కలపవలయుట కొంత కష్టపడి కలగవచ్చునని వైమానిక వ్యూహము తెలిపిరి.

కర్మనీ వైద్యములు ప్రత్యా యుద్ధ విలేజుని యొక్క ప్రాంతమునందును మునియ చున్నది. రోస్సోవిల్ విలేజునందును వైద్యమునకు రీతి ప్రారంభ మయ్యెను, అందు

లన యొక్కవారిని కాశ్యపునుల మార్గమున ముట్టడించుట కవకాశము కలగవచ్చుననియు ఇతరతరీకాల్లనండి మన మాహింనుటకు వీలగునున్నది.

మంత్రులు తమ ఉద్యోగములకు రాజీనామా
నొసగుట.

లండను సెప్టెంబరు 16:—వెట్రోగ్రామలో నున్న విలేజుని డెలియాలై టెలిగ్రాఫ్ ప్రతికట ఇటుల తెలియజేసెను:—యమ గొరమికిన్ మున్నగు మంత్రులందఱు తమ ఉద్యోగములకు రాజీనామా దాఖలుచేయుటకు కోరికలుపంపినవి జరుగ ననుకూలము ఎల్లరకు కలదు. నూతన మంత్రులగు నమో చారముయొక్క తెలియజేసెను.

రుష్యా రాజ్యాంగసభలో నూతనవర్గమువారికి అనుకూలముగను హెచ్చుమొదటి సంకల్పకరముగను పూర్వము వాయువ్య విడిచిపెట్టవలయునని రాష్ట్రములు జరుగునని బోర్న్ గెటు ప్రతికట వ్రాసినది.

ఇటలీ

ఆస్ట్రియావారి విమానము.

లండను సెప్టెంబరు 16:—లండను సెప్టెంబరు 15:—ఇటలీవారి పరాకమునెత్తించిన ఆస్ట్రియావారి విమాన మొకటి సిగ్నెజెన్ క బాంబుల విడిచెనని ఆచటనున్న రూటరు విలేజుని తెలియపరచెను.

ఇటలీదేశపు వైద్యనౌక అంటుకొనుట.

లండను సెప్టెంబరు 16:—నెయింటు అలీ వాయున నౌక 17000 మంది ఇటలీ వైమానికులు తీసికొని వెళ్లుచుండగా దారిలో ఆస్ట్రియావారు ద్రవ్యము మంటలు కనబడినవి. అంటు కొని పోయినది. వెనుకటి క్రయాణమున ఎగుమతి పనులు ముందుగూడగాయు కడవరకును కామకొయ్యనుగూడ బాంబులెటులనో నౌకలలో పెట్టబడినవి అని యూహించిరి.

రోము, ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 16:—కడవిన కొన్ని దినములలోను క్రతువులకు సహాయముచేయు సేనలు వచ్చినవనియు వాటితో కలసి ఫిరంగిదళమునాడులైన పిదప వెళ్లుతావుల తమ్మి దిరిందిరనియు, గాని ఎల్లదలను క్రతువుల పాతదోలబడినదియు ప్రచురించిరి.

ఈజిప్టు

కెయిరోలో ప్రతిపదం.

లండను సెప్టెంబరు 16:—ప్రజలు వారిసౌత్తులో మా దేవతలకున్న సభకముగ ప్రతికింద వినియోగించుట కభ్యంతరముమీయను లేదని కెయిరో దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

జర్మనీవైమానికుల గమనికలు.

లండను సెప్టెంబరు 16:—తూర్పునుండి పడమటకు జర్మనీవారు తమవైమానిక దీక్షిణిపోవుచున్నారనుట యధార్థముగాదని బ్యూరిన్‌లోని టెటరువిలేజును దెబ్బచున్నాడు. రుష్యావారికాశ్యపునుగ వైద్యముల కృత్రిమం దింపకొని చురుకును కావుచున్నాడు. ఇందు వలన జర్మనీవారు తూర్పునున్న వైమానిక సంఖ్యను దగ్గింప భయముకొందుచున్నాడు. అని నీ. మి. గెజెట్‌ను కలపవచ్చును.

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియావారి వైమానికుల గమనిక.

సర్వీయా సరిహద్దులనుండియు మాంటిగ్రో సరిహద్దుల నుండియు ఆస్ట్రియావారు తమ వైమానికుల ఇటాలియా సేనా ముఖమునకు రుష్యా సేనాముఖమునకును బంపుచున్నారనియు కటాలోలోని రక్షక వైద్యముగూడ దీక్షిణిపోయినదియు కొ ర్రివ్‌డి, ఇటాలియా ప్రతికటయొక్క సెటింజి విలేజుని దెబ్బ చున్నాడు.

రుమేనియా

రుమేనియా, ఆస్ట్రియా జర్మనీలతో సంబంధము.

లండను సెప్టెంబరు 14:—రుమేనియా, ఆస్ట్రియా జర్మనీవారి పరస్పర సంబంధములు సంబద్ధదళానికి తక్కిన వని సోఫియానుండి వైముప్రతికట తెలిపారై తక్కినవి.

రుమేనియా మార్గమునకు వైమానిక పోసినవలయుననియు, సాల్బాచియాను గు తమకు కలయుకనువులు అది విస్తారముగ తమకు సగవరా చేయవలయుననియు అను అంశములతో జర్మనీవారు ఇటీవలనే రుమేనియావారి కొక లేఖను వ్రాసిరి.

సింలా

యుద్ధతంత్రవార్త.

సింలా సెప్టెంబరు 16:—15వ తేదీని ఇండియా మైనింగారి వద్దనుండి శ్రీ రాజవత్సనిధిగారి కొకతంత్రవార్త వచ్చెను.

రష్యా రంగము.

దక్షిణమున రష్యావారు ఆస్ట్రియాను సేనల వెనుకకు దోలుచు, ఉత్తరమున జర్మనీ వైద్యముల నాటంకపరచుచుండిరి. రుష్యావారునుండి రుష్యాను సేనలు వెనుకకు పోవుచున్నవి. పిక్‌బెర్గ్ సాక్షుకవర్గవ్రాంతపుకల్లాలలో జర్మనుల ఒత్తిడి విస్తారముగ నున్నదని రుష్యావారు ప్రకటించిరి. విల్నాకు ఈకాశ్యమునకున్న వెడ్‌బ్రెడ్డి జిల్లాలో విల్నాకు పోవు యుద్ధవారిపై క్రతువులు వెళ్లుసాల్బురూష్యావారిని కలపడిరి. రుష్యాను సేనలు వారల వెనుకకు తిరిగిరి. వెడ్‌బ్రెడ్డి పశ్చిమమున జర్మనీవారికి క్రతువులు ముట్టడించుచున్నాడు. ఒరెని జిల్లానుండి క్రతువులు కడు మెలకువతో తూర్పుముఖులై చనుచుండిరి. డెరాగ్‌జా జిల్లాలో నైనియన్‌కు తక్కినవారు మిక్కిలి పట్టుదలతో యుద్ధము సాగించుచుండిరి. రోస్సోకు వాయవ్యమున రుష్యాను సేనల పారదోలి, గోమను తిరుగదాటి, యుద్ధమునకును ముందుకుపోయిరి. క్రతువులు ముట్టడింప వారల నోడించిరి. శ్రీరక్షతో క్రతువుల కలపడి, క్లివ్నా తక్కినభాగమునకు వచ్చిరి.

ప్రాస్తవరంగము

తక్కినవారు ఫిరంగిగారికి క్లివ్నా సెక్టరుగారి కిట్లని తంత్ర నంపిరి. యుద్ధములు నిరంతరము జరుగుచుండెను. మెట్టిన్‌కు వాయవ్యముననున్న రైలు సంధిస్థానము మీదను క్రతువుల మలమీదను ఫ్రెంచి వైమానికులు బాంబులవేసిరి.

విమానముల వాడి.

సింలా సెప్టెంబరు 16:—ఈనెల 13 తేది రాత్రి యొక జెప్పిలియ తూర్పు తీరముమీదికి వచ్చెను. తెలిసినంతవరకు జననష్టము కాని సాత్తునష్టముకానిలేదు.

చెన్నపురి

యుద్ధనిధికి ధన సహాయము.

ఉదకమండలము సెప్టెంబరు 17:—శ్రీ జయపూరు మహారాజాగారు మదరాస్ యుద్ధనిధికి లక్షరూపాయలు సోద గిరి. వీరే ఆ నిధియొక్క ప్రధమ సహాయము. ప్రస్తుతము వీరు మదరాస్ వైద్యశాల నౌక ఖర్చుల క్రింద ప్రతి నెల 1000 రూపాయలు చందా నొసగుచున్నాడు. యుద్ధరంగమునందు వాడుక నిమిత్తమై 20000 రూపాయలు వెలగల విమాన మును కొనుటకుగాను ఆ వైకమును శ్రీ రాజవత్సనిధిగారి ద్వారా శ్రీ చక్రవర్తిగారి కర్పించిరి. ఈవృత్తాంతమును శ్రీ రాజవత్సనిధిగారు శ్రీ చక్రవర్తిగారికి తెలియజేయ తాము జయపూరు మహారాజాగారి సోద సగిల వైకమును కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నేకరించితి. మనీయొ విమానము కొనుట మొదలగు విషయముల శ్రీ రాజవత్సనిధిగారు సడవిన సంతసింతు మనియు తమ కార్యదర్శి ద్వారా వైన్ రాయగాకి చక్రవర్తిగారు తెలియపరచిరి. విమానమును శ్రీ రాజవత్సనిధిగారు విమానమును కొను యత్నములు జరుపుచున్నాడు.

లక్కునాపట్టణములో తుపాను

సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖున లక్కునాపట్టణములో తుపానుకొట్టి పూరంకము నీళ్లు మెరుగోయెను. రోడ్డు మీద వాగులు అగులు నీరు నిలచియుండెను, చందెనలు రోడ్డులు ధ్వంసమయిపోయెను. అనేక యూరోపియనుల యిండ్లు పడిపోయెను. ప్రాంతన గృహముల నష్టము చెప్పనలవిలేదు. కమీషనరును, రెవెన్యూ కమీషనరును, మునిసిపలబోర్డు ఆఫ్ సర్దులును తెల్లవారిజామున తెల్ల జనసామాన్యములకు సహాయము జేయుచున్నాడు. వారిట్లు సహాయము జేయుటకల్గిన జననష్టం అధికముగా లేక వున్నది. వర్షముకురికినది గనుక నదిలోని నీరు వైకి వచ్చుచున్నది.

వృత్తాంతములు.

పూజా వార్తలు:—ఈనెల 16వ తేదీ సాయంత్రమున భారతీయ జాతీయ సంఘమువారు చేసినవిందునకు శ్రీ శైలిండ్లను ప్రభువుగాను ప్రభువైగాను కల్పిరి.

బొంబాయిలో ముష్టివాండ్లు:—బొంబాయి నగరమున ముష్టివాండ్ల సంఖ్య హెచ్చి పోవుటను గూర్చి ఆలోచించుటకు కార్పొరేషనువారి కేసును సేపిరి.

జర్మనులు:—కలకత్తాలో నున్న జర్మనులలో నున్నా వీరు (నన్ను)లను స్వదేశమునకు పంపి చేయ నక్కటలేదని దొర తనమువారు తెలిపిరి. తక్కినవారిలో నిద్దరు ముగ్గురు తప్పు నందరును పంపి చేయబడిరి.

అలహాబాదు ప్రాజెక్టు:—అలహాబాదు ప్రాజెక్టులో జడ్జిగానున్న న్యాయమూర్తి హమీదుల్ గారిని పాట్నా ప్రాజెక్టుకు పంపిరి. అలహాబాదు ప్రాజెక్టుకు ఇంగ్లాండునుండి యొక బాధ్యుడను నియమింతురని తెలియుచున్నది.

దొరతనమువారు ఆజ్ఞాపకము:—11వ తేదీన బొంబాయి దొరతనమువారు మహాబలేశ్వరమున నమావళి చేయించుచు. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము న్యాయమూర్తి బి.మెనుగారిని విశ్వవిద్యాలయ న్యాయనిగా నియమింపదగునని చాన్సలరుగారు నూచించిరి.

రెవెన్యూలు శాస్త్రీగారు:—రెవెన్యూలు టి. ఎస్. శాస్త్రీగారు కరాచీలో నియోజ్యులుగా నియమింపబడిరి. వీరు మేజరు. జే. సి. ఆక్సేలేగారి స్థానమున నియమింపబడిరి. వీరు నైస్యసంబంధమున వనరి. ప్రభుసంబంధమున వనరినగుడ చూడవలసి యున్నది.

వల్లికొండయూనియను:—కల్లగార్కాటు జిల్లా వేలూరు తాలూకాలో నున్న వల్లికొండయూనియనులోనుండి వెట్టువనము గ్రామమునకు చేరియున్న సరిహద్దుపేటను, గోవిందంబాధి గ్రామములకు చేరియున్న చిన్న గోవిందంబాధిని తేరువరచుటయైనది.

టిలెటునుండి ఉన్న యెరుకులు:—తక్కిన ఉన్నతో పాటు టిలెటుజేతల ఉన్న గూడ వెనుకటి సంవత్సరముల ఎగుమతులకు మించువలె ఆంగ్లదేశమునకును మిత్రదేశములకును తీటసరేజీలకును పంపుట కధ్యంతరిములేదని ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ధర్మము:—శ్రీనిధ్య విషయమున బహదూరు మహారాజగారు ఇదివరకు ౧,౧౦,౦౦౦ రూపాయల కొనగియుండిరి. ప్రస్తుతము ఢిల్లీలోని శ్రీలక్ష్మణులకు ౩౫,౦౦౦ రూపాయలును, చివనభాయి హైస్కూలుకు ౬౦౦౦ రూపాయలును విసగిరి.

నిర్మలకాంతరాయుగారు:—నిర్మల కాంతరాయుగారికి డక్కాలో నిర్బంధవాసము విధింపబడినది. ఈయన 16 వ తేదీ రాత్రి కలకత్తానుండి బయలుదేరి. డక్కాకు వెళ్లి పోలీసు నూపరింబెండెంటుగారికి కనబడి పిమ్మట దసరా పండుగ నిమిత్తము స్వగృహమునకు వెళ్లెదను.

హిందూదేశ పౌరాణిక విగ్రహముల పటములు:—ఈపటములను వర్తకవిహ్నుములుగా నుపయోగింపరాదని మార్కెట్ సంఘమువారు తెల్పిననూవనను బంగాళావర్తక సంఘమువారి ఆలోచించి దీనినికొకసారిగా తగ్గించిన వర్తకులకు నష్టమునచ్చుగాన క్రమక్రమముగ తగ్గించుటకు ప్రయత్నింపబడు ననిరి.

దేశీయ మహాజన సభ:—జాతీయ వాదులును మితవాదులును మరల కలసి పని చేయుటకు వీలును కలుగ చేయుటకు చెన్నపురిలో జరిగిన సమావేశమున చేయబడిన తీర్మానము ననుసరించి ఏర్పడిన సంఘమువారు సభచేయుట మహాసభ జరుగు ప్రాంతముననే జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినట్లు తెలియుచున్నది.

భార్యనుచంపి రా నాత్మహత్య చేసికొనుట:—కలకత్తాలో బెడ్డుపండులో వాణిజ్యానను తురక నివసించుచుండెను. వీనికి మూడేండ్లనుండి యుద్వేగములేకుండెను గాన నతడు భార్యను విడదల పోషింపబాలక కత్తితో మొదలు భార్య మెదల నరికి పిమ్మట తనకుతుక కొనికొనెను. ఇద్దరును చనిపోయిరి.

ఆయుధశాసనము:—పి. ఎల్. కాన్సేటరు నత దేశీక మారు చేరులతో దొంగవక్రములను సృష్టించి కలకత్తాలో ఆయుధములను విక్రయించు దుకాణములలో చాల తుపాకులను కొనెను. ఈ తుపాకుల నితడు రాజద్రోహము కేసునని అనుమానము గలదు. ఇదివిమిద 6 కేసులు చేయబడినవి. 8 నెలలు శిక్ష విధింపబడినది.

ఒక గుజరాతీ గ్రంథము వదలివేయుట:—నవీనకాల సంస్కరణము అనుపేర నారాయణ చతుర్వజ తాతాచే గుజరాతీ భాషలో నిగ్రంథము వ్రాయబడి గుజరాతీ ముద్రాకాలలో ముద్రింపబడి ఇబ్బరాం ముబ్బరాం దేశాయచే ప్రకటించబడినది. ఈ గ్రంథమున దొరతనమువారిమీదను పాశ్చాత్యులమీదను అయిదుపుటల పుట్టిపనికి విషయములున్నవిగాన దీని కాపీతేనీతిమని తీగవర్తకుగారు ప్రకటించిరి.

సంయుక్త వ్యాపారము:—ఈజిప్టు దొరతనమువారు సంయుక్తముగానుండి ఎవరైన బెండరులనిత్తురా అని బంగాళా వర్తకసంఘమువారికి వ్రాసిరి ఎగుమతిదారులయొద్ద కొనవలెనుగాని బెండరు లివ్వబడవని బంగాళా వర్తక సంఘమువారు వ్రాసిరి. అట్టిలియతేమున విక్రీయియవారు భాష్యపు సంచులెన్ని కొనితా చెప్పగలరా అని మెల్బోరను వర్తక సంఘమువారు బంగాళా వర్తక సంఘమువారికి వ్రాసిరి. వారు మాట తెలియదనిరి.

లాభాభక్తరాం గారి నియామకము:—పంజాబు కాశున సభలో లాభాభక్తరాంగారు సభ్యులుగా నియమింపబడుట అందరికిని సంప్రకరణముగానున్నది. ఈయన పంజాబు దేశముందలి న్యాయవాదులలో ప్రసిద్ధి నొందినవారు. విద్యాసాంఘిక రాజకీయభివృద్ధికి చాల పాటుపడుచున్నాడు. లాభాభక్తరాం దేశీయమహాజనసభ జరిగినపుడు ఆహ్వానసంఘమున భూభాగ్యధునిగా నుండిరి.

జడ్జిగానున్న న్యాయసభికులను భిన్నాభి ప్రాయులగుట:—సాత్రగ్రమ్ శైలిఅను పంజాభి రైలుబండిలో ద్రోపడి అను నామెను చంపినట్లు కేసుచేయబడెను. ఈ కేసును బహ్మణు నెవచ్చు జడ్జిగారు విచరించి 16-వ తేదీన తీర్పు చెప్పిరి. మద్రాసు నిర్దోషియని న్యాయసభికు లభిప్రాయపడిరి. గాని జడ్జిగారు వీరితో నేటిభవింపలేదు. ఈ విషయము ప్రాజెక్టునకు తెలియజేయ బడినది.

నూలుబట్టెలధర:—బొంబాయిలో నూలుబట్టెలధర వారునకు రు. ౬౦౦ ల నుండి రు. ౧౦౦ లకు తగ్గినది. దీనికి కారణము జర్మనీకి ఎగుమతులొగిపోవుటయే. జర్మనీవారు వీనినికొనిచుట్టుటకు ముతకబట్టలను చేయు చుండిరి. ఇటీవల ధర రు. ౬౦౦ గూడ దిగినది. ఇప్పుడు దాకన్యీకముగ రు. 45 కు హెచ్చినది. ఈ బట్టెలను యుద్ధపరికర నిర్మాణమున కుపయోగించుట వలనను బొంబాయి యంత్రకాలల వారు వీనితో ముతకబట్టలను చేయు యంత్రములను తెప్పించుటకు విశ్వయించుట వలనను ప్రతిధర పెరుగుటవలనను వీనిధరగూడ పెరిగినది.

బొంబాయి రాష్ట్రమున పరిశ్రామి కాభివృద్ధి:—ఇందునుగూర్చి చర్చించుటకు పూజాలో నొక సభ జరిగినది. ఈసభకు సర్వోపాధ్యక్షులుగా మున్నగు కలెక్టరుండల నాయకులు విచ్చేసిరి. దొరతనమువారు విమోచించిన విధానము చర్చింపబడినది. బొంబాయిలో ప్రభుత్వోద్యోగులను పాశ్చాత్య భారతీయవర్తక సంఘముల సభ్యులను బొంబాయి అహమదాబాదులలోని కోటికేసుల సంఘములలోని సభ్యులను చేర్చి యొక పరిశ్రామికసంఘము నేర్పరిచెదరు. లాభకరములగు పరిశ్రమలను నిరూపించుట మున్నగుపనుల నీసంఘము నిర్వహించును.

దోమకొనలేక తగులబెట్టుట:—ఈనెల 16 వ తేదీ యుదయమున కలకత్తాలో వీడెను వీధిలో 21 వ సంఖ్యగల ఇల్లు తగులబడుచుండెను. త్వరలో నార్సికేసిరి. వెనుక కలకత్తా మేర్పుగా నుండిన బాబూ:లీనీ బెహంగారి లోగిలి. దానిలో ఆయనకుమారు లిద్దరు నివసించుచున్నారు. వారు కలకత్తాకు కంపెనీలో భాగస్వాములుగా నున్నారు. దొంగలు గతరాత్రి దోమకొనవచ్చి రంజముతో తలుపుల కొనిరి. వారి లోపలనున్న తీగదడిగూడ, కోయలనీకవచ్చి నందును సాధ్యపడక కనిచేత కిరననాయులు పోసి అంటించిరి తెలియుచున్నది.

గోధుమల ఎగుమతి:—గోధుమల వ్యాపారము చేయు హిందూదేశపు వర్తకుల వార్షికసభ ఈనెల 25-వ తేదీకి జరుగును. 1914-15 సంఖ్య రిపోర్టు చర్చింపబడును. గోధుమల ఎగుమతినిగురించి ఆలోచించుట కర్మముపడిన సంఘమున దేశీయవర్తకుల ప్రతినిధు లెవ్వరును లేకుండుట శోచనీయుము. ఇక మంచి డిట్టి సభల తేలిక నున్నట్లు చర్చింపబడును గూడ వా హ్య విం చుటకు సముచిత ముగా దాని వలన దేశీయ వర్తకుల భావములను గూడ దొరతనమువారు తెన్నుగా గమనింపగలరును రని వీరనిశ్చయించిరి. వర్తికల కనసరకుగుంజరకు చుద్దమునుండి ముగ నందించుట కేర్పాటుచేయవలెనని వీరు దొరతనమువారికి కోరిరి. మరికొన్ని విషయములుగూడ చర్చింపబడినవి.

ఉదకమండలము పురపాలక సంఘము:—వోట్లకు ఖ్యున అధికము చేయవలెననియు, సంఘమునకు పూర్వపు రీతిని 16 గురు సభ్యుల నియమింపవలెననియు వీరిలో ఒకరు వత్తును 8 గురినైన వోట్లను ఎక్కుకొనునట్లు సాన్సెంట్రేషన్ యవలెననియు దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచు ఒక తీర్మానమును 16-వ తేదీన వైస్ కేంప్రెసబడిన పురపాలక సంఘసభ్యులు చేసిరి. ఉదకమండలమున వార్డులుగా విభజించుటకై పుట్టికసంఘ మేర్పరుపబడెను. కొరవనీయులగు వాన్సుక్కు గనీసాకపు, బ్రాను వైర్మరుగార్లు ఈసంఘమునకు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. కొత్తసభ్యుల తేర్పుకు వైర్మరుగారి కధికార మీయబడెను.

సింలాలో అబ్జర్వరు పత్రికాభివృద్ధి:—గతవారమున సింలాలో జరిగిన మహమ్మదీయ సభకుగూర్చి అబ్జర్వరు పత్రిక ఇటులవ్రాసెను. ఈ పత్రిక ఉత్తరహిందూస్థానములోని మహమ్మదీయ పత్రికలలో హిందూఖ్యతను గాంచినది. “రహస్యముగ జరిగిన అంశముల రచ్చకట్టుల మహమ్మదీయ రహస్యవిషయముల బయలుపరచిన ప్రియులు ఇక ముందు తాము సంఘవ్యాపారములలో జోక్యము కలగజేసి కొనకుండిన యెడల బాగుండును. రహస్యముగ నుంచబడిన మామఫీ జుల్ఫీకర్ ఆలీఖానుగార్లు తేలవారి విషయములు సింలానుండి తలెత్తివార్తములమున తెలుపడెను. గుర్తును నుంచబడినదని తెలియజేయబడిన ఈతేలవారి పుధానాంశమే బట్టబయలు చేయబడెను. ఇంతకంటె అక్రమ మేముడును” అని అబ్జర్వరు పత్రిక తన ముఖ్యవ్యాసమున వ్రాసెను.

ఒకదర్బారు:—౧౬ వ తేదీన కెన్సెంట్రాలోని కాండి మారు మందిరమున నొక దర్బారు జరుపబడెను. ౧౬ సంఖ్యలకు శ్రీరాజప్రతినిధిగారి విజెంటు లేమ ఉద్యోగులతో కూడినచట విచ్చేసిరి. ఈయన ఆ సీటులగుండును స్వాయమున్నగువారు నిలిచియుండిరి. సామంత్ ప్రభుత్వ సంఘము యొక్క అధ్యక్షులగు మహీజిర్గాగారు సంఘముయొక్క డిపోజ్టును చదివిరి. తరువాత ఏ జెంటుగారు ఉత్తరావధిలో ఉపన్యసించిరి. సనదులు భిలటులు బహమతులు ఇచ్చులకు వారికి ఏ జెంటుగారు ఒకరిరి. కొరవార్డుము గిం ముంది గూర్కా నైనుటలు వ్యారముకడి నుంచబడిరి. ఏ జెంటుగారు దర్బారునకు వచ్చు సపుడును దర్బారుకుండి నెడలనుపుడును కొరవార్డుము ౧౩ ఫిరంగులు చొప్పున కాల్పుబడెను. బెజి ధానమందంతటినుండి 3౦౦ మంది జనులు దర్బారునకువచ్చిరి.

ఆగర్బరా బండిపోటు కేసు:—ఈనెల 16 వ తేదీకి ఈ కేసు విచారణ జరిగింది. ముద్రాయా చేసిన బెహంగింగుతో ఇటులచెప్పెను. నే నొకరితో కలసిగాని న్యాయముగా గాని దొంగతనము చేయలేదు. నేను బాగుతున్నానని నెడ్జోడ్జుల వచ్చుచుండగా వెళుకప్రక్క కేసు విచరించెను. కొందరువలె గెల్లిపోవుచుండిరి. వారిని పట్టుకొనుడని ఆరమును కొందిరి వెళుకవచ్చుచుండిరి. వారిని పట్టుకొనుటకు కొందరు పరిగెత్తుచుండిరి. వారిలోపాటు నేనుగూడ కరుగెత్తితిని. ఇంతలో వెళుకనుండి కొందరు వచ్చి నన్ను పట్టుకొనిరి. వారును నేనును కొట్టు కొంటిమి. చాల మంది పోగు పడిరి నన్ను వారికయింటి యెద్దకు తీసికొని వెళ్లిరి. గాని ముఖము నన్ను డిట్టుముగ గొట్టి నిర్బంధించిరి. ఒక ఆరగంట అనునరికి కామినీచివాయను మరి యొకడును వచ్చి యూరమున నొకపిస్తోలు కనబడినది. ఆంకె నిద్దరు పరుగులునున్నారని చెప్పిరి. అంటిట నేను మొరబెట్టుచున్నను నికర గ్రామమున నున్న వరదమిత్రగారింటికికి వచ్చికొని పోయిరి. అప్పుడు గెలెను అను వాడిపుడు కొట్ల ఎడుటకున్న పిస్తోలును బహిరంగముగా నాడెములో వేసెను. నన్నుకొడ వారు నెలబడి వేసి తాల్తో కట్టివేసిరి. తరువాత కొందరు కాన్సెంట్రేషన్లునుబట్టి నన్ను తీసికొని వెళ్లిరి. వాడగిర పిస్తోలు లేకలేదు. వారుపుట్టెరన “వాడగిరనున్న పిస్తోలును నాలోవచ్చి నేను వాడొకడు తీసికొని వెళ్లెను” అనెనట అసత్యము.

చారిత్రాత్మక శ్రీల నందరిని ముద్దు బెట్టుకొన బ్రయత్నించినందుకు ఈ శాంతు రేపు కట్టెములో మేగిరి అనువాదు క్రిందటి సాహసము మధ్యాహ్నము చాతాంధీని బోధిస్తోందినది ముద్దుబెట్టుకొన బ్రయత్నించెను. వీరు ప్రాణి ఇటులచేసిన పోలిక వారు కేసు జేసిరి. ఈ కేసును కొలంబు పోలికను కొద్దు మేజిస్ట్రేటుగాడు విచారించగా వీరి చేతిలో సాక్షిత్వము అను సారాజుడి యుండగా నేనుకట్టె కొంటిని యొక కః స్త్రీని సాక్షిత్వము జేపెను. నేనాసారము ముందుగా పునయోగించితిని మేగిరిచేపెను. మేజిస్ట్రేటు గారు వీరికి రియాల్యముల జుల్కానా జేసిరి.

పత్రికాకానన సంబంధమును కేసు:- కలకత్తాలో ఓ స్త్రీని మద్రాసు కాలకు సంబంధించిన మహమ్మదు ఓ స్త్రీని ను నటించి కేసు చేయబడెను. నిన్న విచారణ జరిగినది ఈ మద్రాసుకాలకు సోదా మద్యములను నేనవల సుంటిరి. వాగి భావలో మద్రాసునుండి కరపత్రములను, వీరిని మద్రాసుకు కేసువలసిన సాక్షిత్వము కొంతసాక్షిత్వము మేజిస్ట్రేటులకిన రసీదును ఈ కరపత్రములమీది ప్రారబ్ధు చెక్కుబడియొకకర దియ్యమును కరపత్రముల కట్టెమును నావల కనబడినది. ఆ కరదియ్యమీదనే నే చెక్కుతిని నాతోయిద్దరము చెప్పె నని పోలికను సి. వి. జి. ఇనపెక్తనసాక్షిత్వముచేసెను. మద్రాసు యొక్క కరదియ్యమీద చెక్కును ఈ కరపత్రములను నే నయ్య జేసితిని అచట నయ్య జేయవలెనని చెప్పెను. అందుమీద నున్న భావనాకు తెలియదని గూడ నతడు క్రాసుపత్రము చెప్పెను. ౧౭ వ తేదికి కేసునాయిదాజేసి రు ౨౦౦౦౦౦కు బామినచ్చిపోయి దాదాయాని వికడల చేయుటకు న్యాయాధి పతి యొక్కత్రువుచేసెను.

ప్రస్తుతసమరము-దివ్యభావ మొసగు సమాధానము:- ప్రస్తుతసమరమునది దివ్యభావ మెట్టి సమాధానము నిచ్చునను వాక్యములో వివాదు గారు తమతపస్యమును ప్రారంభించి ఈ క్రమమునకు చెందు ప్రస్తుతసమరము కలవు. వర్తక బోధనము యుద్ధమున కెవరయ్యారు. ఈ న్యాయము విచారణలకు, ముందుకు సంబంధించినదేగాని రాజులకును రాజ్యములకును చెందదు నీతులలో అంతరము కలవు. కాని బల సీసాలను బలంతులను కా పాడవలెనని అన్ని నీతులను అంగీకరించుచున్నామి. సుధి ప్రత్యమును న్యాయము చిత్తు కాగితము విచించి నే నుటచేత కేసుకాగిత క్రమములనునే అంగీకరింపగలము. దిగి నేని అంగీకరింపగలము. కాననే నిష్పంధనే నానెను. విధించుట కంగీకరింపలేదు. అట్లు నిధింపవచ్చును. కేసువివాదమున ఆరితేరి యువకులందరినీ న్యాయమునకు నేలలో చేరి ప్రాణముల నిర్వించుచున్నారని ఇటుల భర్త కంక్షాధ్యక్షము కరీరత్వము మొదలయి తీవ్రము ఉత్తమజన్మములు భరించిన రిని దివ్యభావము బోధించుచున్నది. ప్రసన్న న్యాయదలను, కరణమునామమునగూడ ఈ సిద్ధాంతము ఎంగీకరించి యున్నాడు. కరీరము భారంబునున్నదిగాని ఆత్మకృతినిచ్చియు ఆత్మయరణంహితుము. ప్రయోగంతరములగడచినకొలది ప్రపంచము నకు ఆనందసాక్షాత్కృతకలిగించుటకు, ఆత్మ సుఖమును, సుప్రకాశమునై మరల నడచించును. కరణహాను లగుటకలన భర్త సుప్రకాశము నడియుటకలన ఈ యువకులు నురు జన్మము తెత్తిను పొందజాలని యుత్తమ జన్మములను పొందుటకు న్యాయుత్తరం. నీరు ఉత్తమోత్తమ మగు నాగరకత్తను భావికాలమున కలిగింపగలవారైరి. ఇటుల ఆలోచించినచో బంధు వియోగ దుఃఖాదులకు వారికి మనశ్శాంతి కలుగగలదు. ఇది దైవేచ్ఛ. మహర్షుల యిచ్ఛ. ఇట్టిది జరుగునని దివ్యభావ లు చాలకాలమునండి రీక్షించుచుండిరి. చివరకు అది జరిగినది విజ్ఞానము, జ్ఞానసీమలను, సాత్వికులు తామనులను తలపడిరి. సాత్వికులకు విజయము సిద్ధము, యుద్ధము సాగింపును. విజయమునకును చేయును కాని జర్మను నుద్దేశించుటకు, జర్మనులు నుద్దేశించుటకు చేసితులైన వారివలెను, ఉత్తమతమ ప్రస్తుతమున ప్రరత్తించుచున్నార. ఆట్టియరాజీతులను తొలగించినచో మరల నాదేశముకు ఉత్తమజన్మము కలుగును. ఆత్మము మిగుల వారి శ్రద్ధానింపనవలసినరముండదు. సోదర భావముతో ఆదరించుటకు వీలు కలుగును. కరణమున నేలబడి యున్న సయినకుడు రివలెనే భగవంతుని శత్రువునైన అదరించి వాని బాధను చల్లార్చుటకు నోట నీరుపోయిచుండ వారి బాధలు నివారణ మగుటకు మధ్యమంసంకుమండ యుద్ధము ముగిసిన పిమ్మట నాగరకత్తల దేశములవారు ఇట్టి పరస్పర సహాయమును ఏల చేసికొనకుండును. దీనినే దివ్యభావము బోధించుచున్నది అనిపించుటగూడ నుడిది.

వివోదములు

శ్రీచిహ్నములు గల పురుషులు.

చైవా దేశములో ఒక విచిత్రమయిన తెగ వాగున్నాడు. వీరు ఆదేశములని నిరూపించుటకు వీలులేదు. చైవావారుగూడ వీరిని గుంపులుగుంపులుగూడె ఆశ్చర్యముతో చూచుచుండును. కల్లనిదేహమును పోగకత్తులు, చప్పడియట్లును కరుచ చేతులు పొడుచుకాళ్లు గలిగియుండువాడు పురుషులయొక్క ఎట్టిదేహమును గుండ్రమయిన కన్నులు చక్కనిముక్కులు పొడుగయినచేతులు అంతగా పొటినికాని కాళ్లుగలవాడు శ్రీలనియు తెలిసికొనలేకాని చావ్యాద్యప్రీతి ఇంతకంటె శ్రీపురుష భేదముగపడెను. శ్రీలకు జడలుండెను. పురుషులకు జడలుండెను. శ్రీలకు పాలిద్దుండులులే పురుషులకుండును. శివులుకల్లల స్యపానముచేయటములే తండ్రిల దగ్గ అక స్యపానము చేయటము అభ్యసించెదరు. వీరిలో కృత్రిమదోషము లేదు ప్రకృత్యముగ నుచు మగవారి ననుక్షుచున పరపురుషులతోడలపయన కరములు పెట్టి గంటలకొలది నిద్రించెదరు. నాలుగు మాసములకే జిల్లలు ఈ శ్రీలకు పుట్టెదట! ఇంతకంటె విచిత్ర మేమిచ్చుది. వీరిభాష చైవావారికెగూడ తెలియదు. వీరులవై భాగ్యము మోసికొని పోవుచుండురు. చేమలవాడవారు మాఖ్యముగా చేయుదురు. కిరి సంఖ్య క్రమ క్రమమున తగ్గుచున్నది. ఈ చయనాదేశములో వీరిసంఖ్య 800 కంటె పెక్కునలేదు. వీరిప్రభుత్వశాస్త్రముల విచారించుటకు హయాము ఎరిగిరి తెలియలేదు ఇతరులభావ వీరికి రాదు. వీరిభావ ఇతరులకురాదు.

మగవారివాసన సోకని మగువలు.

టిరెల్ దేశములోనొక చిన్న గ్రామము గలదు అచట నందఱును శ్రీలే. వీరు వివాహమాడరు. పురుషులజాతిన మిక్కిలి కోపము. వీరప్రపురుషులపుట్ట లేదేమో! మగవారెవరును ఆగ్రామములో అడుగు పెట్టగూడదు. కయన్ను ఎ.త ఆధికముండి అంత గౌరవము: పెద్దదానమాట మిరత కా మతు రాండ్రు శ్రీలను కిక్కించి గాగ్గియునుండి పార దోలెదరు. వీరు ఏదేశమునుండి వచ్చినది తెలియదు. వీరి ఆహారము చేపలను ఆకునీనులను; 15 ఏండ్లకు ఒకటివారికి కామోద్యోగము గలిగిన టిడిచెవును గోపి పెడలగొట్టెదరు. వీరి కంటె పెద్దవారికి కామోద్యోగము కలిగిన టిడిచెవును గోపి జేసి పోదోలుదురట! వీరి విషయము అనేక కథలున్నవి. టిరెల్ దేశములే ఆశ్చర్యకరు మన్నార. ఆంగ్రిచంద్రిక్ షెండ్రిలో ఏమృతు.

అక్కిరాఖండమున అకేకముధాచారములున్నవి. ఒక కలికి యొక తెగవారు అక్కడగూడ నున్నార. వివాహాద్య కులు ఆరివివోదకరముగా నున్నవి. రెండు కోజులు వివాహము జరుగును. పెండ్లికూతురు పెండ్లిగడుకుంట్టికి రెండవదను ఎండకాయచుండగా 12 గంటల పొద్దున ఏకాకినిగా గోరి లుండిన స్థలమునుండి రావలయునట. పెండ్లికూతురు కన్ను లగ నడవడంద గుడ్డకట్టుకొని రావలయును. ఇట్లు ప్రకారించిన తక్షణమే పెండ్లికూతురు మాత్రమే పడక గదిలోనికి పెండ్లికూతురిని పిలుచుకొని పోవును. అచట రెండు గంటల లుండినపుట్ట పెండ్లిగడుకు వెళ్లవలెనవచ్చును, బంధువులు తోపలికివెళ్లి పెండ్లికూతురినిచూచి ఏడ్చెదరు. పెండ్లికూతురు వారికిన్నీరును తనకుడికాల్చి బొటనవ్రేలితో తుడుచును.

స్వాగతి:- శ్రీ మత డాక్టర్ ఎల్. ఎల్. డి. డి. గౌరవారు ఆమెకా దేశమునుండి క్రిందటి వారములో మా గుంటూరు సురక్షితముగాకేరిరి. వీరికి ముమా. డెబ్బది సంవత్సరములు అందును. వీరు మా యూగల మిషన్ కాలేజికి ప్రెసిడెంట్ ఉద్యోగము వహించియుండిరి. వీరు మరల నా యుద్యోగమే చేయుదుర. క్రిందటి శుక్రవారమునాడు సాయం కాలము నాలుగు గంటలకు రానుచుద్రపురము ఆగ్రహారము నందలి ప్రాచీన స్థానము దర్శించుటకు దయ చేసిరి. వీరితో ప్రస్తుతపు ప్రెసిడెంట్ గారగు శ్రీ మత ప్రాక్ గౌరవాని గారు గూడ దయ చేసిరి. ఆ పాఠశాల నూపరింపెండెగ్గ హెబ్బాస్థన వారు శ్రీ మత నుండరేశ్ డ్యూరీ వి. ఏ. ఎల్. డి. గారును సభ నలంకరించిరి. ఈ సమయమున సాధారణ ముగ జరుగు పద్యములు మొదలగున వైసత్తవారే పనిపాఠ రచే నా నలుగురికిని పూల మాలికలు జేయబడెను. తత్పాఠ కాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీ మత చావలి వేంకట పుష్పయ్యగారు స్వాగతోపన్యాసమును చేసిరి. శ్రీ మత నుండరయ్యగారు ఇంగ్లీషున విద్యను గుఱించియుపాధ్యాయుల కత్యంతోపముక్త మగు నొక చక్కని యుపన్యాసమునొసంగిరి. శ్రీ డి. డి. గౌరవారు తెలుగున బాణరకు తమ దేశపు సంగతులను ఈ దేశపుసంగతులను తెలియజేసిరి. తరువాత రాజుగారి కీర్తనతో సభ ముగిసెను. అని యొక యుపాధ్యాయుడు గుంటూరునుండి వ్రాయుచున్నాడు.

అరాస్సు పార్శ్వమున యుద్ధము. లండను సెప్టెంబరు 16:- జర్మనీవారు అరాస్సుపరీవరముల తమఫిరంగుల కాల్పుమొదలిడిరి. అంగ్లకు మాడు ఫ్రెంచివారు జర్మనీవారి కండకములను, ఫిరంగులను గుండ్లతో వంధిరి రొయిప్రదేశమునకున్న పరామవారి. ఫిరంగులు కాల్పుబడుటవలన కొన్ని చోట్ల రిక్కుటుకొనెను.

ఆచార్యులయ్యపుత్రము. లండను సెప్టెంబరు 16:- ఆచార్యులయ్యపుత్రము 21 వ సెప్టెంబరు తేదీన పరీక్ష పట్టబడునని మెకన్నా గారు నడిచిరి.

ఫిరంగులు కాల్పుట. లండను సెప్టెంబరు 16:- ఫ్రాన్సులో మందుగల ప్రత్యుటము, ఫిరంగులు కాల్పుటయు జరుగుచున్నది.

అంగ్ల వరాసు ఆర్థిక సంఘము. లండను సెప్టెంబరు 16:- వీరికి ఆమెకాదేశ భనితులకును గంటలకురకు ప్రభుత్వసంగము జరిగెను. సహాయము చేయుచునని వెల్లవార్తాగ్రామము లుండిరి. అనుకూలము కలుగునయే అందరకు దృఢాభిప్రాయము కలిగిరి. ముఖమునకు నూటికి గా ౧౦౦ వడ్డీ ఇవి నాలుగుభాగముల క్రొద్ద కేరణంబుడనవును జర్మనీ టక్షనాము సలిపినవత్తుములు దీని కంతరాయము కలిగింపలేదు.

ఫ్రాన్సు ద్రిటిమిటీవుతో తాముచేయు ప్రిత్తిమొనలగు వర్తకము జాగ్రత్తపెట్టబడునని కమిషనర్లు ప్రత్యేక స్థానాధ్యక్షులవలె చేప్పినది తెలియచిప్పిరి.

యుద్ధమున బ్రిటిషువారికి గలిగిన నష్టము.

అలహాబాదు సెప్టెంబరు 16:- ఈ సంవత్సరమునందు మొదట మనకు రిలక్షును నున్నది యుగంజిమి గాని కలిగిననష్ట మంతగాలేదు. అనేక కలిగితే ప్రమాద గాయములు గానెను. 100కి 40 వాకున నష్టమైరి చెప్పి చెప్పినవచ్చు. కాంతి సమయములందు గాయముల దివ్యవారిలో నింతయంద మరల యుద్ధమునకు పనికిత్తునకొని యుండలేదు. గుర్రములు బహుకొద్దిగా నష్టమయ్యెను. మన గాయములలో కొంత భాగమునందు బెట్రోని యులున్నారు. శీతకాలమునందు మనుషటికంటె ఇప్పుడు: లిష్టుకు తగ్గియుండుటచే రాబోవు శీత కాలమునందు నేనాముఖమునం దెక్కిడి విశేషము పోవజరుగునో యాస్థలమునందు కివెను గారు తయారుజేసిన వైద్యముంప బడును.

ఆంగ్లనాకాదభాధికారుల ప్రకటన.

లండను సెప్టెంబరు 16:- రేపు నెంట్లు కల్మెలు ఎ కా క్రిస్ గారి యాధిపత్యమున నన్న ఈ 7 అకు నభిమెల్లెనును మేముమంచి, 8 మెనికోద్యోగులను 25 వానికును ఖేదీలగ గొంటిమని శత్రువులు చెప్పచున్నాడు. 4 వ సెప్టెంబరునుండి యీ ౨౦ మెల్లెను సమాచారమేమియు తెలియరాలేదుగాన వారు చెప్పిన విషయములు క్రియమెటుండునని నాకాదభాధికారులు ప్రియించిరి.

మార్చి జను పట్టుకొనుట

లండను సెప్టెంబరు 16:- దక్షిణాఫ్రికా రాజధాని హితుగు మార్చి జను ఆంగ్లవైరికని యుదువులను దోచుకుకొని రొడిసియా సహద్దు జర్మను నాజెకులను మార్పుచుండగా పోర్చుగీసు యుద్ధ్యోగి వానిని పట్టుకొని తెగ్గల్లాకు తీసికొని పోయెను.

సోకాదభమువారేర్పరచిన న్యాయసానమువారు

లండను సెప్టెంబరు 16:- ఆమెకానుండి కోపెను హేగకుకు పోవుచుండి 4 స్కాండినేవియను సేమరులలో నుండినామానులను, ఇవి నిజముగ జర్మనీవారికి పంపబడుచుండె ననుకారమునై) వీరు దొరకనమువారికి చేప్పించిరి. విస్తార మయిన వెలగల సామానుల కొనిపోవుచున్న మిరి కికి నొకలను గూడ పయికారముననే వీరు దొరకనమువారికము. చేసిరి.

జర్మనీలో బట్టలనునేయు యుగ్రశాలలు

లండను సెప్టెంబరు 16:- ఈ యుగ్రశాలలకు గూడ దొరకుటలేదు గాన వైసులకొరకు పనిచేయునని లిష్టు తక్కిన వన్నియు మూసివేయబడినది వెసుసాలియానుండి వారు వచ్చిరి.

THE GREAT WAR.

Still More Men Wanted: War Lord's Speech.

EIGHT LAKHS MEN IN MUNITIONS FACTORIES.

Germany's Demands on Rumania.

RESIGNATION OF RUSSIAN MINISTERS IMMINENT

[Reuter's Agency]

GREAT BRITAIN.

Mr. Asquith's Speech in the Commons.

3½ Millions Daily Expenditure.

LONDON, September 16.

In the House of Commons Mr. Asquith moved the vote of credit. He explained that there were some abnormal items of expenditure for financing certain necessary operations which it was not in the public interest to disclose. Part of that would be repaid in a few months. The remainder represented advances for future expenditure. The average daily expenditure was now over three and half millions.

The general tendency, however, was upwards, mainly in advances to the allies and the growth on the army and the provision of munitions, but the future weekly average gross expenditure would not exceed thirty-five millions. The present vote would carry on till the third week in November. The total expenditure of the financial year hitherto was five hundred millions, loans to foreign Governments thirty millions, and to the Dominions twenty-eight millions.

He emphasised that the figures quoted threw some light in terms of money on the contribution we were making to the war. He did not wish to say that even now we were doing all we could, but he pointed out these figures, as mischievous attempts were constantly made to belittle our efforts. The Minister of Munitions had had established twenty shell factories; seventeen were in the course of construction, and there were 715 controlled establishments which employed eight hundred thousand men. What we now needed was an adequate supply of labour, and in this field none were better fitted than women.

The military position in the West was everywhere strengthened. The German superiority in the East had only been in artillery. The Russian retreat had been most masterly and her army was still unbroken. The autumn was close and the German objective was still far out of their reach. The war's taking command was the most significant proof of the unalterable determination of the highest and lowest of the Russian people (Cheers.)

Mr. Asquith sternly deprecated all recrimination and domestic strife. Our business was to deal with the present and provide for the future. We had satisfied the legitimate requirements and hopes of our allies, and we had discharged a unique burden imposed upon a family of free peoples by their own sense of responsibility and own standard of duty and sacrifice. We must concentrate upon our unexampled task the consentient counsels, undivided energies, and indomitable will of the British people. (Cheers.)

After reviewing the war position and paying a tribute to the gallantry of the Russians, Mr. Asquith concluded. "This is a war of mechanism, organisation and endurance. The victory is likely to incline to the side which can arm itself best and stay longest. That is what we mean to do." (Great cheering.)

Dealing with Great Britain's share in the War Mr. Asquith yesterday intimated that we had made ourselves liable for advances to other countries which were now approaching 250 millions and we had by no means reached the ultimate limit.

FROM FLANDERS TO MESOPOTAMIA.

Lord Kitchener's Review.

Tribute to Russian Resistance.

LONDON, September 15.

In the House of Lords this afternoon Lord Kitchener exhaustively reviewed the whole military position from Flanders to Mesopotamia. He mostly covered the old ground, but special interest attached to his long statement on the Russian position and the hopeful view he took of the operations in the Eastern theatre.

He announced that there had been a large increase in heavy guns in the British fighting line. He dealt with the Germans using poison gas and liquid fire, but said that such attacks had lost their effectiveness, because the element of surprise was gone and we had adopted measures to counteract them.

Field Marshal Sir John French had got eleven divisions of the new army and had been able to take over new lines from the Frenchmen. Lord Kitchener paid a high tribute to the efficiency and morale of the French troops, whose trenches were almost impenetrable fortresses.

He said we required a large addition to recruits, and the problem of how to secure an adequate supply of men was engaging the attention of Government and would very soon receive practical solution. Any decision would be founded on military requirements for the prosecution of the war and would be the result of impartial inquiry as to how we could most worthily fulfil our national obligations.

Lord Kitchener also spoke of the Italians' brilliant capture of Montenero and the splendid work of the Italian artillery.

The Registration returns which would shortly be available would give the basis of the resources of the country

and the numbers available for the army after providing for necessary services. He affirmed that the falling off in recruits did not justify any conclusion unfavourable to the resolution and spirit of the country. On the contrary, the manner in which all classes had responded to the call of patriotism was magnificent.

Total British Casualties.

ALLAHABAD, September 16.

The total British casualties are less than what was anticipated earlier in the year, when the loss of half a million was anticipated. Many of the casualties were not severe. It is still safe to say that the permanent loss is only 40 per cent. This large return to the fighting line is distinctly ahead of peace time calculation. The loss in horses has been small. The line now occupied is partly held by Territorials. Kitchener's army will be placed in the line full of fight to face the winter campaign with a knowledge that the old discomforts are much reduced.

Army Recruitment.

Still More Men Wanted.

LONDON, September 16.

Mr. Harcourt, speaking at Rawtenstall, said if he were free to give the numbers who had enlisted since the commencement of the War they would stagger the people of this country and the allies, but still more men were wanted. The determination of the people to achieve final victory was undaunted.

SIR JOHN FRENCH'S REPORT.

Considerable Artillery Activity.

A Week's Air Fights.

LONDON, September 16.

Sir John French reports considerable artillery activity on both sides, particularly south-east of Armentieres and in the neighbourhood of Ypres. Three hostile aeroplanes were brought down, two of which were hit by our anti-aircraft guns. There have been this week altogether twenty-one air fights over German lines, in eleven cases of which the Germans were driven to ground.

A Battle in the War.

Between German and British Machines.

LAHORE, September 16.

LONDON, September 15.—A correspondent at the British headquarters describes an exciting battle in the air between a German aeroplane and a smaller British machine. The former, although armed with two maxims, had her petrol and water tanks pierced and plunged to the earth, the crew still firing. Both Germans were killed. ("C. and M. Gazette's" special cable.)

Maharajah of Kapurthala.

Audience of the King.

LONDON, September 15.

The King and Queen yesterday received the Maharajah of Kapurthala. The latter on Monday visited the Indian wounded at Brighton.

FRANCE.

Latest French Report.

Artillery Duels and Bomb Fighting.

LONDON, September 16.

PARIS.—A communique says artillery duels continued over most of the front and were most intense north and south of Arras and in the Roye district. There was bomb fighting at some points and an enemy battery was destroyed on the heights of the Meuse.

Work of Allied Airmen

LONDON, September 15.

The "Echo de Belge" states that allied airmen bombed, on Sunday last, an important cotton factory at Ghent, which was entirely destroyed. There were forty casualties among the soldiers. ("C. and M. Gazette's" special cable.)

Continued Bombardments.

LONDON, September 15.

PARIS.—A communique says:—There has been the usual violent bombardment and isolated grenade fights.

TELEGRAMS.

German Submarines.

PARIS, September 16. It is officially announced that German submarines are operating off the Mouths of Loire and Gironde.

RUSSIA.

Resignation of Ministers

LAHORE, September 16.

The "Daily Telegraph's" Petrograd correspondent says:—It is believed that the resignation of M. Goremykin and other Ministers is imminent. The character of the new Cabinet is unknown.

The "Bourse Gazette" anticipates a composite solution conciliating the new parliamentary body commanding a majority of the Duma without conceding to those of its demands which are calculated to alienate the conservative elements. ("Civil and Military Gazette's cable.")

LIMITATIONS OF GERMAN ADVANCE

Strength of Russian Positions in Courland.

A Warning Regarding Galicia.

ALLAHABAD, September 16.

LONDON, September 16.—The "Times" Petrograd correspondent points out that Seventisiany, some 40 miles north of Vilna where the enemy cut the Dvinsk Vilna line is a point of a salient that is unlikely to prove an effective wedge, separating the Russian armies while the Russians hold the railways from Vilna to Minsk and from Dvinsk to Seventisiany. The enemy has still to force Villia and other streams before directly menacing Vilna. Further south the Teutons, unable to reach Kossovo, are confined to small oases in the Prinsk Marthes. East of Drishiczy a battle is now raging. This message conveys a warning by military authorities against the expectation of the much further development of the Russian offensive in Galicia owing to the arduous conditions and the enemy's offensive in the neighbourhood of Dubno-Rovno.

On the other hand the "Berliner Tageblatt's" war correspondent regards the offensive very seriously. From other telegrams one might suppose it as the beginning of a big movement extending to Tzernowitz with a prospect eventually of menacing the railway through the Carpathians. ("Pioneer" Cable.)

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, September 16.

The following telegram dated 15th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The Russians are pushing back the Austro-Germans in the south and holding the Germans in the north while retiring gradually in the centre. A Russian communique says that German pressure continues in the districts of Lakes Piskern 12 miles, and Sauken 24 miles south-west of Jacobsiad. In the district of Pedbredzie, north-east of Vilna on the railway to Dvinsk, repeated enemy attacks were repulsed, and west of Pedbredzie the German attacks were marked by great intensity. From the district Orany the enemy continues cautious advance eastwards. Determined fighting has taken place west of Slenim in the Deraxno district. Northwest of Rovno the Russians have driven back the Austro-Germans, recrossed the Goryn, and also repulsed attacks, and by a vigorous counterstroke advanced west of Klevna.

ITALY.

Austrian Aeroplane at Work.

LAHORE, September 16.

LONDON, 15th Sept.—Reuter's correspondent at Cicezza states that an Austrian aeroplane flying the Italian flag dropped four bombs on the town. ("C. and M. Gazette's" Special cable.)

Enemy's Attacks Repulsed.

LONDON, September 15.

ROME.—A communique says the enemy during the last few days was greatly reinforced and attempted attacks at several points after intense artillery preparation. All attacks were repulsed.

Fire on a Steamer Carrying Italian Troops.

Foul Play Suspected.

ALLAHABAD, September 16.

The Steamer "Sait Alena," ex-New York carrying 17,000 Italian reservists, was on fire on the Atlantic. The fire has been extinguished and she is proceeding under escort. It is firmly believed in New York that the fire is due to a bomb placed aboard, although detectives watched the loading previous to the last trip. ("Pioneer's" Special Cable.)

EGYPT.

Cotton Prohibition Withdrawn.

LONDON, September 15.

CAIRO.—The Government has decided to remove the prohibition preventing cultivators from devoting more than a third of their property to cotton.

RUMANIA.

Rumania's Relations With Germany Critical.

LONDON, September 14.

A "Times" telegram from Sofia states the relations between Rumania and Austria and Germany are critical. A German not recently demanded permission for the passage of troops through Rumania and also that Rumania should undertake to supply benzine and other requisites to the value of eight millions sterling.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Movement of German Troops.

LONDON, September 15. Reuter's correspondent at Zurich denies the reports that Germans are moving their troops from east to west. He says the Russians have developed to such unexpected strength and activity that the Germans are afraid to weaken their forces in the smallest degree.—"Civil and Military Gazette" cable.

Movement of Austrian Troops.

The "Corriere d'Italia's" Cettinge correspondent wires that Austria is withdrawing her troops from the Serbian and Montenegrin frontiers for the Italian and Russian fronts, and that even the garrison of Cattaro has gone.—("C. and M. Gazette's" special cable.)

Germans in Poland.

Exploiting Copper Mines.

LAHORE, September 16. LONDON, September 15. The "Daily Telegraph's" Copenhagen correspondent mentions a message from Berlin stating that the Germans are exploiting the copper mines of Kjaice district.

Russian Resolve.

LONDON, September 14. The "Kreuz Zeitung," admitting the slackening of the German advance without any slackening in the ferocity of the fighting, opines that the Russians are resolved to hold the railway Kreuzburg-Dvinsk-Vilna-Lida-Rovno. The Position of Riga.

A "Times" correspondent at Riga wires that it is improbable that the town will be taken frontally if it is evacuated. It will be the result of the manoeuvres elsewhere as in the case of Warsaw, but the Germans will have an even emptier shell.—("C. and M. Gazette's" cable.)

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

The Embargo on Tibet Wool.

SIMLA, September 16. A Press communique says:—The Government of India have had under their consideration the question of removing the existing embargo on Tibet wool, and, after a full enquiry, have decided that the export of Tibet wool may now be permitted in the same way as that of other wools which are allowed to go without restriction to the United Kingdom and to the allied and neutral countries in quantities not materially exceeding the normal figures.

Sale of Council Bills.

SIMLA, September 16. The Secretary of State sold the following Council bills on Wednesday:—Regular Bills for Rs. 30,000 at the rate of 1s. 4d. deferred telegraphic transfers for Rs. 2,750,000 at the rate of 1s. 4d.; immediate telegraphic transfers for Rs. 1,100,000 at the rate of 1s. 4 1/2 d. and special bills for Rs. 40,000 at the rate of 1s. 4 1/2 d. The allotment for next week is 50 lakhs.

This Week's Requirements of the Red Cross.

SIMLA, September 16. The week's requirements of the St. John Ambulance Red Cross gifts Depot are five thousand yards flannel or flannellette for making pyjamas and five thousand yards cotton shirting for East Africa. Counterpanes, flannel coats, warm drawers, operation gowns, orderlies aprons, socks, large quantities of cigarettes, condiments of all kinds are urgently required; also towels, mosquito nets, Indian Musical instruments including small drums, pillows, pillow cases, Horlick's milk, Mellin's food soap of all kinds, writing paper, pocket and exercise books, gramophones and records, fly flags, fly papers, tooth brushes, tooth powder, and new sticks. Consignments should be booked as usual direct to the war Gifts Depot, Waterloo Mansions, Bombay. Labels to enable the free conveyance by the Railway can be had on application to the address or from the St. John Ambulance Headquarters at Simla.

Justice Chamier's Place.

To be Filled up by an English Barrister.

SIMLA, September 16. The vacancy on the Bench of the High Court at Allahabad consequent on the appointment of the Hon'ble Mr. Justice Chamier to be Chief Justice of the projected High Court at Patna will probably be filled by the appointment of a Barrister from England.

CALCUTTA.

Charges Against a Printer.

CALCUTTA, September 16. A charge on with the case against Mahomed Oosman was charged under the Press Act before the Presidency Magistrate, yesterday Sub-Inspector G. S. Sanyal of the Special Branch of Calcutta, C.I.D., was summoned, said that he was present at the office of the Oosmani Press. In addition to copies of the leaflets Nagri a slip of paper which contained the acknowledgment of receipt of a part payment for printing the leaflets, and a stone block on which written in Nagri the contents of the leaflets were found. A bundle containing the leaflets was in the

TELEGRAMS.

press room. The accused informed him that the writing on the block was in his handwriting.

Yusuf, a Pressman of the Oosmani Press said that the accused wrote the contents of the leaflets in Nagri on the block and admitted the printing of the leaflets.

Cross-examined, witness said that he was not afraid of having done so, as he did not understand the contents. The Magistrate postponed the case to the 17th instant and directed the accused to be released on furnishing security for a sum of Rs. 2,000.

Wife Murder and Suicide.

By a Mahomedan.

CALCUTTA, September 16. This morning a Mahomedan, Wajee Khan living in Bedford Lane, cut his wife's throat from ear to ear with a razor and then cut his own throat, dying shortly afterwards. It appears he had been out of employ for the past three years, and, being unable to support his wife and child, killed his wife and then committed suicide.

Attempt to Bribe A Magistrate.

CALCUTTA, September 16. Sometime ago one Bidhu Bhushan Bose was convicted of taking Rs. 80 from one Sader, a complainant in a criminal case, for giving a bribe to an Honorary Magistrate. On appeal the Sessions Judge of Khulna affirmed the conviction of Bidhu Bhushan Bose. The District Magistrate of Khulna then directed the prosecution of Sader for an attempt to bribe a Magistrate. Sader was convicted by the Deputy Magistrate and sentenced to one week's rigorous imprisonment and a fine of Rs. 20. Against that order Sader appealed to the Sessions Judge who admitted the appeal and released Sader on bail.

Sinking of S. S. Lovat.

The Question of Compensation to Officers and Crew.

CALCUTTA, September 16. In connection with the sinking of the hired transport S. S. "Lovat" which was sunk by the "Ender," the Government of Bengal have pointed out to the Bengal Chamber of Commerce that the officers and crew had no claim upon the Government of India for the grant of any compensation for the loss of the personal property. Notwithstanding this the Government decided, purely as an act of grace, to grant compensation. The rates of compensation sanctioned were based, after careful enquiry, on the estimate of the amount of the losses sustained. It was presumed that the Chamber did not desire that the principle should be adopted that the compensation from whatever source received, should in such cases exceed the losses sustained. It had, however, been decided by the Government of India that the imperial revenues should not be relieved at the expense of the Imperial Relief Fund, and re-imbursement to the latter of the amounts paid on account of the "Lovat" and also on account of another steamer, "Indus", had been sanctioned.

Judge and Jury Differ.

CALCUTTA, September 16. The Sessions Judge of Burdwan to-day delivered judgment in what is known as the Assunsole Train Murder case. In this case Sahgram Khettry, a well-to-do Punjabi money-lender was charged with having murdered in railway train a Punjabi woman said to be his sister-in-law named Draupadi. The jury returned yesterday a unanimous verdict of "not guilty", and the judge reserved judgment. To-day he delivered judgment disagreeing with the jury and referred the case to the High Court. The accused is in hajut.

Selling Guns to Anarchists.

Severe Sentence.

CALCUTTA, September 16. At Kyd Street Police Court this evening the Magistrate convicted P. L. Causley under three separate charges of forgery and sentenced him to eight months imprisonment on each of those charges to run consecutively. In this case the accused, it will be remembered, was charged with having purchased revolvers from different gun shops in Calcutta the Police suspecting that he used to sell them to anarchists.

Hindu Mythological Pictures on Foreign Goods.

CALCUTTA, September 16. At a recent meeting the Committee of the Bengal Chamber of Commerce considered the proposal made by the Marwari Chamber of Commerce to put an end to the practice of using Hindu mythological pictures as designs for stamps, tickets, labels etc. The Bengal Chamber Committee expressed sympathy with the Marwari community at the same time pointing out that the change would have to be made very gradually as otherwise dislocation to trade would be very serious and considerable losses would be caused both to buyers and merchants.

Nirmal Kanta Roy.

CALCUTTA, September 17. Nirmal Kanta Roy who was ordered to be interned at Dacca but who was subsequently granted one week's time on account of his brother's illness started for Dasara his native village by Thursday night's mail. He has first to report himself to the Superintendent of Police at Dacca, whence he will proceed to Dasara his place of internment.

German Nuns Exempted from Repatriation.

CALCUTTA, September 17. The Calcutta Police authorities have received instructions from Government exempting German nuns from repatriation subject to certain conditions. Other German subjects have been repatriated excepting two or three.

TELEGRAMS.

Burglary and Incendiarism.

Burglar's Revenge.

CALCUTTA, September 15. Early this morning the contents of the house No. 21, Beadon Street, were found in flames, which were extinguished before any appreciable damage was done. The house, which is owned by the late Babu Nolini Behary Sircar, who was once Sheriff of Calcutta, is now occupied by two sons of the deceased who are partners in the firm of Messrs. Kerr, Taruck, and Co. On examination of the place it was found that an attempt had been made to burgle the premises; as two iron bars of the door, on the side of the main road had been removed by sawing. The culprits found that a strong wire netting had also to be pierced, and had been foiled in their attempt. They appear to have set fire to the contents of the room and made good their escape. It is said that there was a strong smell of kerosine oil near the scene of the occurrence.

BOMBAY.

Baroda Maharani's Munificent Donations.

BOMBAY, September 16.

The Maharani of Baroda in addition to Rs. 1,50,000 contributed for Hindu ladies' education, also made donations of Rs. 25,000 to the Delhi Ladies College and Rs. 6,000 to the Baroda Chimanbhai High School. The Maharajah of Baroda leaves for Mussorie on the 18th instant.

Development of Industries.

Committee Appointed.

BOMBAY, September 16. With reference to the informal Conference which met recently at Poona to discuss the question of expansion of industries in the Bombay Presidency, it appears that amongst those non-officials who were invited were Sir Dorabji Tata, Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas, Hon'ble Sir Fazulbhoy Currimbhoy and Sir Chimanbhai Madhavlal. Government submitted a scheme, which was discussed and it is understood that as a result of this informal conference an Industrial Committee will be appointed consisting of officials and non-officials, including representatives of European Chamber of Commerce, Indian Chamber of Commerce and Millowners Associations of Bombay and Ahmedabad. The Committee will investigate what industries are likely to be established which could profitably be taken up by the public. It will also investigate into schemes submitted by the public for financial aid from Government. It is understood that the function of this Committee will be only advisory.

A Gujarati Book Proscribed.

BOMBAY, September 16.

The Governor in Council has declared all copies of the Gujarati book called "Ajkano Soodharo Ke Bhayankarata" i.e. present day reform of charming danger written by Narayan Chatterbhuj Thakore and printed at Gujarati press, Bombay and published by Ishaharam Suryaram Desai forfeited to His Majesty on grounds namely that it appears to the Governor in Council that the aforesaid book contains words of a nature described in Clause C of Sub-Section 1 of Section 4 of the aforesaid Act which are likely to have a tendency directly or indirectly to bring into hatred or contempt the Government established by law in British India and the European Section of His Majesty's subjects in British India.

Lieut. Sastri Appointed Civil Surgeon.

BOMBAY, September 16.

Lieutenant T. S. Sastri has been appointed Civil Surgeon, Karachi, in addition to his military duties vice Major J. C. Oxley.

Price of Cotton Waste Goes High.

BOMBAY, September 17.

Sometime ago it was pointed out that prices of cotton waste in Bombay had gone down from Rs. 60 to Rs. 10 per candy owing to the cessation of exports to Germany where the waste was for making blankets and other coarse cloths. There has recently been an unexpected rise in the prices which have gone up from Rs. 6 to Rs. 40 and Rs. 45 per candy. This is accounted for partly by the fact that cotton waste is being used in making munitions and partly because some of the Bombay cotton mills have decided to import plants which will enable to use their own waste in the manufacture of coarser cloth. Another cause of the spurt is to sought in the recent rise in price of cotton which has of late shown a very firm and rising tendency.

Wheat Conference.

Protest for not Including Indian Representatives.

BOMBAY, September 16.

The annual General meeting of the Indian Merchants Chamber and Bureau will be held on the 25th instant to consider the report of the Committee for the year 1914-15. The report among other important matters deals with the wheat conference and complains that in the Wheat Conference no representative of the Indian Trading community from any part of the country was invited to be present. This, the Committee pointed out, was a matter of great regret as the interests of Indian commercial community were as much important as those of other communities. They prayed in future whenever a conference of this character was to be held a representative of the Indian commercial community should also be invited so that there might be interchange of views from all points of interest. By such an arrangement, the Government themselves who were anxious to elicit opinion of all classes of the community would be in a better position to judge and institute proper measures which might be satisfactory.

The committee addressed a communication to the Department of Commerce and Industry of the Government of India requesting that alcohol for industrial pur-

TELEGRAMS.

poses be declared free as owing to the War, the import of chemicals necessary to industrial purposes is stopped, and consequently several industries had been suffering. Besides alcohol plays a great part in useful chemical industries.

The report also deals with banking, usury decrees in Native States, the Punjab cement monopoly, hall marking of gold and silver, the College of Commerce, the Commercial Congress and other matters.

The Beggar Nuisance in Bombay.

BOMBAY, September 17.

The increasing beggar nuisance in the city regarding which complaints from the public have been so often ventilated in the press led the Corporation at its yesterday's meeting to appoint a committee to consider the question in all its bearings and report early as to what should be done to mitigate the evil. The general consensus of opinion among the Corporators was that the Corporation by itself could not deal with the matter but that the committee should draft a representation to Government drawing their attention.

Poona Items.

BOMBAY, September 16.

POONA, September 16.—The Governor and Lady Willingdon were present this evening at an "At Home" held by the National Indian Association at the Cornhill Hall.

The Bombay Government will assemble at Mahabaleshwar on the 11th proximo.

The Chancellor of the University of Bombay has nominated Mr. J. S. Beaman to be an ordinary fellow of the University.

PUNJAB.

The 'Observer's' Outburst of Indignation.

LAHORE, September 16.

The "Observer", the leading Muslim organ of Northern India in the course of its editorial discusses the Moslem conference which was held last week at Simla and urges the whole question of holding the League meeting should be discussed by the Standing Committee of the League. The "Observer" writes:—"It is really a most disgraceful event that an account of what was known to be a confidential and informal conference should have found its way to the public press of the country. If public morality is thus to be thrown to the winds by those who virtually claim to guide their conduct according to its well-established and widely accepted canons, then it means that in future those gentlemen who have scruples of their own and feel bound to follow the precepts of public morality will refuse to have anything to do with those who thus play with public trust and confidence. As if to complete the absolute violation of mutual pledge we find that in a subsequent Simla message an extract is published from the letter which the Hon'ble Mr. Sufi and the Hon'ble Nawab Zulfikar Ali Khan had circulated for the purpose. This letter, we understand, was marked "private and confidential" and yet its most important passage has been lightly given out to the public. Indecency and absolute disregard of public morals could go no further."

Lala Bhagat Ram's Elevation.

PUNJAB, September 15.

Lala Bhagat Ram's nomination as unofficial member of the Punjab Legislative Council has caused general satisfaction throughout the Province. Besides being among the foremost of Punjab lawyers he has always taken keen interest in the educational, social and political well-being of the people. He was Vice-Chairman of the Reception Committee of the Lahore session of the Congress and is generally known as a staunch supporter of advancement and progress. He was a candidate to the Council some time back but he retired in the interest of the other candidates. It is hoped that he will keep up his independence and defend unflinchingly the rights of the public in the Council.

The Triple Canal Works.

LAHORE, September 16.

The Triple Canal Irrigation works in Punjab will be opened by the Viceroy in the first fortnight of December next, when this great project will be in operation.

UNITED PROVINCES.

The Indian National Congress.

Date of Meeting of the Special Committee.

ALLAHABAD, September 15.

The correspondence between the General Secretaries of the Congress and the Provincial Congress Committee and the members of the All-India Congress Committee, about the fixing of the date for the meeting of the Special Committee which the Madras session of the Congress appointed last year, to consider and report if the constitution could be amended, has ended in the postponement of the meeting to a date probably close to the actual sitting of the Congress.

SOUTH INDIA.

Ooty Municipality.

OOTACAMUND, September 16.

The following is the resolution passed at the Ootacamund Municipal Council meeting held to-day:—"That this Council is of opinion that the time has arrived for the extension of the elective franchise in this Municipality and that viewing the ratepayers' memorial as a timely request this Council recommends that Government be pleased to grant the prayer of the ratepayers of Ootacamund and to increase the number of seats on the Council to 16 as was the case previously and that 8 of these seats be open to election."

TELEGRAMS.

It was then proposed by Mr. Arumugam Pillai and seconded by Mr. Venkatasamy Pillai that a Sub-Committee be appointed to deal with the question as to how the Station may be divided into suitable wards.

On a proposal by the same Councillor, seconded by Mr. Browne, the Hon. Mr. Barber, Mr. Gonsalves, Mr. Brown and the Chairman with power to add to their number were appointed as Sub-Committee for the purpose.

The Madras Municipality.

BOMBAY, September 17.

The Bombay Chronicle in the course of its comment on the impressions of the President of the Madras Corporation on the working of the Municipality during the year observes that while they make very interesting reading they do not reflect much credit on the efficiency of the body of which he is the official head. After discussing the various suggestions made by Mr. Malony the article concludes that the remedy lies in combating poverty by industrial development that would be raising the rate of productivity of the people and also raise the rate of their income.

The Maharajah of Jeypore offers an Aeroplane.

King Emperor's Thanks.

OOTACAMUND, September 17.

The following press communiqué has been issued. The Maharaja of Jeypore who by his handsome donation of rupees one lakh was one of the first supporters of the Madras War Fund and is now a monthly subscriber of Rs. 1,000 for the monthly upkeep of the Hospitalship "Madras" has generously made a further contribution by offering through His Excellency for the acceptance of the King Emperor a sum of Rs 22,500 for the purchase of a fully equipped aeroplane for use at the front. His Excellency who communicated this offer to His Majesty has received the following telegram from Lord Stamfordham, Private Secretary to the King-Emperor:—

"The King accepts with gratitude the Maharaja of Jeypore's most generous gift of Rs 22,500 to provide an aeroplane and will be glad if you carry out details."

His Excellency the Governor is now in communication with the Military authorities as to the purchase of the machine and despatch to the front.

SIND.

A Tribal Chiefs Durbar at Quetta.

Quetta, September 16.

A grand Durbar was held to-day at the Sandeman Hall. The Hon'ble Agent to the Governor-General with his staff arrived at 12 noon. The Sirdars and others rose and remained standing until the Agent took his seat. The first Assistant declared the Durbar open. The President Shahi Jirga presented the Jirga report. The Hon'ble Agent delivered an instructive and eloquent speech with becoming gravity in Urdu. Sanads, Khilats, and rewards were then distributed by the Agent to the successful and deserving workers. A guard of honour of 50 rank and file with the Gurkha band was stationed at the main entrance. The usual salute of 13 guns was fired on the arrival and departure of the Agents. There were some 300 people present from all parts of Baluchistan.

LATEST TELEGRAMS.

(REUTER)

The first formal conference between the Anglo-French Financial Commission and American financiers lasted eight hours. Many pledges of support were received and there was a general feeling of optimism. The loan will possibly be divided into four series bearing 5% interest payable in dollars. Pro-German activities have not hampered the progress of negotiations.

It is understood that the commissioners have informed representatives of cotton growers that cotton as well as other trade with France and Britain will be cared for.

Mr. McKenna will introduce the British budget on September 21.

There was continued artillery fire and mining operations in France.

The Germans turned guns on the suburbs of Arras but the French replied by deluging with shells the enemy's batteries and trenches. The French guns in the Roye region caused some outbreaks of fire.

The British Admiralty announces that the enemy claims to have sunk the submarine E 7 commanded by Lieut. Commander A. Cochrane in the Dardanelles and to have taken three Officers and 25 men prisoners. As no news of this submarine has been received since September 4 it must be presumed that the report is correct.

The Admiralty Prize Court has confiscated the cargoes of four Scandinavian Steamers from America for Copenhagen on the ground that they were actually destined for Germany. The judgment involved a similar case of thirty eight other vessels with cargoes of enormous total value.

The death is announced of Sir John Haughton.

The following are the "Civil and Military Gazette's" special cables:—

TELEGRAMS.

The rebel Maritz attired in British uniform spending German marks near the Rhodesian Frontier has been arrested by a Portuguese Officer and taken to Benguela.

"Nieuwe Rotterdamsche Courant" learns from Westphalia that the German textile industry is in a serious position. Factories not supplying the army are closing owing to the scarcity of raw material.

(NEWS BUREAU.)

By Wire.

The three prisoners who escaped on Sunday morning from Moulmein Jail have been arrested at Kyaikmaraw.

There have been several cases of cholera in the districts of Pegu, Akyab, Sarang etc. The number of fatal cases is not reported.

The P. and O. "Kashmir" which left Bombay on the 22nd ultimo arrived in London on the 16th instant, all well.

His Highness the Maharaja Gaekwar has given orders for a grant of three lakhs of rupees for the Famine Relief Fund in Baroda.

It is reported from Viramgaum that 3 persons came as guests of a rich Bania, stayed with him for 2 or 3 days and after having made local purchases departed with Rs. 23,000 in cash, notes and jewellery belonging to their host.

Further testimony to the truth of the recent statement by Sir James Meeson that the murder of children for ornaments is one of the commonest forms of violent crime appeared in the proceedings in the Allahabad High Court yesterday when the Chief Justice and Sir George Knox had before them four cases in which such murders had been committed. The four cases involved 6 death sentences. Two of these sentences were confirmed and two others were reduced to transportation for life and their Lordships reserved judgment concerning the remaining two.

Nearly three-fourths of the city of Janapur is reported to be under water. The Gumti is rising dangerously. A large number of houses have collapsed and many families have become homeless.

The United Service Club, Simla, will entertain the Viceroy at a farewell dinner on the 8th October.

There will be a dinner party at Viceregal Lodge on 24th instant to which the non-official Members of Council have been bidden.

The mortality from plague in India during the week ending 11th September showed 2,113 seizures resulting in 1,382 deaths. The provincial figures were Bombay 846 deaths; Madras 111, Bihar and Orissa 16, United Provinces 51, Punjab 2, Burma 22, Central Provinces 147, and Mysore 80. No cases were reported from Bengal and Delhi.

Professor Burnett Hurst, Professor of Economics, Muir Central College, delivered an interesting lecture on the effects of the war on Indian Trade and Industry at the meeting of the Muir Central College Economics Society on Thursday evening. In the course of the lecture he said that an examination of the returns of raw cotton showed that there had been heavy export of raw cotton to the Continent prior to the outbreak of the War. For about a year Germany and Austria imported very heavily not only directly but indirectly through Belgium, France and Italy. Not infrequently did the imports double and treble the figure for normal times. After referring briefly to wheat trade and the shortage of glassware, dyes, cutlery, hardware, etc. the lecturer said that advantage had been taken of this position by our neighbour in the East, Japan with regard to nearly all these commodities matches, glassware etc. She has made extraordinary inroads unlike the merchant in India whether Indian or Englishman. The Japanese merchant took action to secure this end. Immediately after outbreak of war trade representatives were sent here to investigate the country's requirements. Not only did they do this but they took the opportunity of buying up cheap raw material when the market was depressed as in the case of cotton and they are now flooding our market with cheap cotton goods. We have still the opportunity of holding our own markets. Let us then see to it that no stone is left unturned for us to take it.

Lectures on the following subjects will be delivered in the course of the next three months Mr. Freemantle, Collector, on supply of labour in United Provinces, Mr. Prakash Narayan Sapru on State in relation to labour, Mr. C. Y. Chintamani on the economic situation in India, Professor Jevons on industrial development of India and Hon. Dr. Sapru on some subject not yet settled.

The All-India Weather Report shows that rainfall has been nearly general in Assam, Bengal, Bihar, Central Provinces and Madras Deccan. The Punjab had further moderate falls. Depression which was over Orissa yesterday is near Allahabad this morning and is giving good rain. Conditions remain unsettled off the Bay.

The principal amounts are Daitangari, Murree and Pandra 3 inches each, Jaitpuri, Madras, Bellary 2 each Amballa 1-2 Roorkee, Hyderabad (Deccan), Belgaum 1 each.

FORECAST:—Increase of rainfall in the United Provinces.

బొబ్బిలు

విలేఖకుల ప్రకటన.

ప్రకటన:— (వాలకొండ) సంతకములేక.

కొ. రె. తా. వెం.—ప్రకటించలేకందులకు చింతిలుచున్నాము.

బా. పి. నా.—విషయమిదివరకే ప్రాయబడినది.

శ్రీ. ఆ. మా. క.—ప్రకటించలేకందులకు చింతిలుచున్నాము.

ఎన్. ఎస్. బి. నాయుడు:—ఆంగ్లమున ప్రాసనవ్యాసము లంగీకరింపబడవు.

శ్రవ్యహర కవీంద్రము:—సంతకములేక.

స. క. సమాజము (జికింద్రాబాదు):—ఇదివరకే ప్రకటించినది.

మంగడీయకంధిసమితి.

ఆయా:

ఈనెల 6 తారీఖున 81/3 హాస్టస్ రోడ్డులో కల సాంఘికరావుగారి ఆగ్రాహనాధిపత్యముక్రింద మంగడీయ ఆంధ్రసమితి అయిదవసభ జరిగినది.

అందును-రా-రా-శ్రీ, ఆక్కిరాజు ఉమాకాంతంగారు "మాతృభాష, మాతృభాషిని" అనుదానినాద నొకయువ న్యాసమిచ్చిరి.

జె. సి. కామేశ్వరరావు, కార్యదర్శి.

II

కవిగణముల కవ్వములు.

ఆయా:

మా తాలూకా తహశీల్దారు ఎం.ఎం.గారావు నాయకుగారు గ్రామములలో కాపురము ఉండవలసి కరణములను చేపించుట కనుకోవలసియుగా నున్నది. అనియును కొన్ని గ్రామముల కరణములను బరతరపు చేయించిరియును ఇంకను చేయించదలచుకొని రినియును మొదలగు సంగతులతో 18-8-15 తేదీన ఆంధ్రపత్రిక నుంచి ప్రచురించబడి యున్నది గాన! ఈసంగతి నిజమే అయియుండగా, దీనికి వ్యతిరేకముగా, తహశీల్దారుగారిని పురస్కరించుకొని వీరి బహుయోగ్యులు మోగిల్లకరణముగాను 18-8-15 వ తేదీన ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించబడిన వ్యాసము కాదని తలచి దీనిని కరణములను పరతరపు చేయించుటయును, ముందంజవేయు, మాతముగా వచ్చిన తాలూకాగూమాస్తా మేకుమీరా సాహేబుగారు, అన్ని సహానుభూతి నాయకత్వము సహాయములను, తహశీల్దారుగారు కరణములకు కలిగించు కవ్వములను వీరు కూడ సహాయులై వెల్లటూరి గ్రామకరణం గారును, భీమవరము తాలూకా కరణము-సంఘము కేశిటిగారగు పాలూక నారాయణ మూర్తిగారిని భీమవరంలో వారి స్వంతభాగ్యం కాపురం వున్నారని 15 రోజులు సమ్మెండు చేయించిరి. కొమరాడ కరణంగారు ఆత్యగారి రామబ్రహ్మంగారిని బరతరపు చేయించిరి. వీరివల్ల బాధలు పడలేక వెల్లటూరు గ్రామకరణముగాను యావాతకు బాధగల కరణములను సంఘముగా కూర్చి గర్వమెంటువారికి అర్హింపగా వారు దిగువ అక్సెస్య యుత్తర్యలేదే యలాకా కలుగజేసికొను అని 16-8-15 తేదీ గర్వమెంటువారు ఆక్షర సాదరు చేసిరి. ఇంకను కరణములకు దిక్కెక్కరు! భగవంతుడే పరిపాలించుగాక. తాలూకా గూమాస్తా మేకుమీరాసాహేబు గారు కరణములను అనేకవిధముల బాధ పెట్టుచున్నారు. వెల్లటూరు కరణంగారు కాపురముల విషయమై గర్వమెంటువారు ఇచ్చి యిందార్హము బరపించి తిరిగి అర్హి కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరువారికి పంపించిరి వారైనను కరణములకోరికలను నున్నింటివని నమ్ముచున్నాము.

భీమవరము. పి. సుబ్బారావు.

III

గోదావరిజిల్లా కరణములకు విజ్ఞాపన.

ఆయా:

వెసిదేవ్ జిల్లా కరణములకు జీతములు కృత్రిమములు ప్రవర్తింపదు అనేకవిధముల పట్టుపడుచున్న కృష్ణా జిల్లా భీమవరం తాలూకా మోగిల్ల మోడ్డుకరణం ఆత్య

గారి తిరుపతిరాజుగారు కరణములందరుచేరి శ్రుతిజిల్లాలోను కాన్ పరెస్సెట్టుకొని మన క మలను ప్ల, దొరతనమువారికి తెలియపరచుకొన్నచో బాగుండునని వారి అభిప్రాయమును ప్రతికలద్వారా తెలియపరచి యున్నారు. ఇందుకు అంగీకరించుచు ఇంకా కొన్ని అంశములతో తిరుపతి తాలూకా సెక్షన్ గాండ కరణంగారును భీమవరం తాలూకా నిడమర కరణం మంగయ్యగారును ఇంకా మరి కొందరును కాన్ పరెస్సెట్టు పెట్టుటకంగీకరించి ప్రతికలకు తెలియపరచి యున్నారు. గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా కరణములకూడా క్రిందటి నెల 22 వ తేదీన తావేళ్ళములో ఒక సభ చేసి కొన్ని రిజల్యూషన్స్ పాస్సు చేసియున్నారు. మన తాలూకా కరణములు శ్రద్ధగా ఈ చేరుచున్నందుకు సంతోషముగా నున్నది. తక్కిన తాలూకాల కరణములకూడా కాన్ పరెస్సెట్టు పెట్టుటలో నేర్పలచందు చేయుటకు వీలుగానుండుచో ఆలోచించి వారివారి అభిప్రాయములకు ప్రతికలో ప్రయోగపరచుటకును సదరు మోటింగులకు మోగిల్ల కరణం తిరుపతి రాజుగారిని రిపిండుటయేగాక వీరికి ఆయ్యే ట్రానిలింగు వగైరా ఖర్చులకుగాను కరణం ఒక్కంటికి ఒకరూపాయ చొప్పున తాలూకా శక్రటిగారు వసూలు చేయించి వీరికి ఇచ్చుటకూడా రిజల్యూషన్ పాస్సు చేయించగలందులకు కోరుచున్నాను. వీరికంటే మన తరపున పనిచేయువాడు ఎవరును లేడు. వీరు అన్ని విషయములలో సమర్థులని నా అభిప్రాయము. వీరు గవర్న మెంటు మెంబరు కనస్టాబుల్ వారిని స్టీయడర్ట్ దర్బంది మన కరణములయొక్క కవ్వములను వివరముగా చెప్పిరియు మన గవర్నరుగారగు మెంటును ప్రభువుగారిని రాజమండ్రిలో దర్బంది సంగతులన్నియు చెప్పిరియు ఈ మధ్య జూలై 18 తేదీన కృష్ణాజిల్లా మారి టేబులో జరిగిన సభయందు మూవార్డువారిని దర్బంది చతురోపాయముల వారి నాశ్రియించి సంగతులు విశదపరిచిరియు ప్రతికలద్వారా అందరికి విశదమయ్యే యున్నది.

వాడేపు వీర వెంకటసుబ్బారావు.

IV

బందిపోటు నేరము.

ఆయా: ఈనెల 4 తేదీ రాత్రి నెల్లూరునకు తూర్పు మైళ్లు 10 దూరమునందు తాళ్ళపూడి యను కుగ్రామవాసి యగు మెట్టా మల్లారెడ్డిగారి ఇంట కొంతమంది దొంగలు చొరబడి ఘోరము 4000—0—0 రూపాయలు విలువగల నగలు దొంగిలించుకొని పోయిరి. ఆ దొంగు రాత్రియే పోలీసు వారికి రిపోర్టు ఇయ్యబడినది. తెల్లవారకమునుపే డిప్యూటీ సూపరెండెంటు రిగబ్ ఇక్ శెక్టర్లు 15 మంది కాకేటెబుల్స్ హాజరయి కేసు విచారణకు మొదటిలి. ఇందఃకిని వారే కష్టము వగైరాలు చేయుచున్నారు. కేసువిషయమై ఇంతవరకు కేసును బయలుపడినది గాదు స్వంతవారి కనమానము గలవారియందు పోలీసువారికి లేదు. వారి కనమానము గలిగివారియందు స్వంతవారికి లేదు. మొత్తముమీద వీరి ఎట్లున్నను కేసు లేలుట నున్నగ నున్నది. స్వంతవారు సొమ్ముపోయి దుఃఖించుచుండ ఇంతమందికి వారు సప్లయచేయుట "గోరుచుట్టుమీద రోకటి పో"టను సామెతను సార్థకపరుచుచున్నది. కాన నికనైనను సీపొలిస్ ఫోర్సులు పరస్పరముగా శ్రద్ధగా విచారించి దీని విషయమై తమ చర్యలు బహుపుడుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడన. ఇదిగాక మరి యొక సంగతి. ఈ జిల్లా కలెక్టరు వారిగు ఆర్. రామచంద్రరావు పంతులుగారు కూడ నొకనాడచ్చటికి విజయముచేసి కేసును గురించి తెలిసికొనిరిన చెప్పటకుసంతసిందిచిమిగాని, వారికి ఆమల్లారెడ్డిగారికిజరిగిన చిన్న సంభాషణలంతగాను న్నదనివింటిని. కలెక్టరు వారు తుపాకుండిన బాయనియడిగిట "లేదని"స్వంతవారుచెప్పిరట. అటుమీదట వీరు లేకపోవుటయందెరువు ఉన్న యెడల వీరుభయపడి కాల్పుక యుండురనియు దొంగలు దానిని యధేచ్ఛగా నపయోగించి యుండరనియు శ్రుతి యింటను క్లుప్త నేరములు జరిగినగాని గ్రామములో సంఘభావము గలుగదనియు సంఘభావము లేనిదోషమున నది జరిగిన దనియు వాదించిరట. బోరా! వీరి ప్రభాభిమానము. సంఘభావము లేకుండుట బాగుగాను గాని వానినిమానుటకు బందిపోటులు యాధారములు! వేరేమియు లేదా! ఒకరినొకరు చంపుకొన్న తరువాతగాని వీరికి బుద్ధి రానుండదా! ఇదియో వీరుచేయవలసిన హితబోధన. నా రెన్నయనెను మనలో సంఘభావమున్న నిట్టి విషయము జరుగునా! కాన నో ప్రజలారా! ఇకనైనను వికమత్వ మవలంబించి, బాగయాకులై మెలగుడు. లోకమును బాగుచేయుడు. పొట్టపూడి. ప్రభాభిలాషి.

వృత్తాంతలేఖలు

గుత్తి వార్తలు.

కాలమానము.

వారము రోజులుగా మొయిలు చుట్టులు విశేషముగా నుండడమేగాని చిరుకువకుట లేదు. వర్షములేక వైట్లు ఎండి పోవుచున్నవి. వతువులకు మేక కట్టె యున్నది. వీడలకు కూలివసలు దొరకక అల్లాడుచున్నారై రైతులు మిక్కిలి దిశలొంది యున్నారు.

భయంకరమగు బందిపోటు.

గుత్తి కళిం చిరంబరరావుగారు 7-9-15 తేదీన ప్యాపలి సబ్ మేజిస్ట్రేటు వారికోర్టుకు పోయియుండి ఆసాయం లేనయిననె గ్రామమునకు వాపసుకమ్మచుండగా చీకటిపడు వేళన పోవొడ్డి మట్టలక్రింద నుమాగు 80 మంది దొంగలు వారి బండిపడ్డగింతి మొదటిబండివానిని బాగుగా గొట్టిరట. కళిం గారు బండిలోనుండి క్రిందికి దిగివెంటునే వారిగొంతుమీద గండ్రొగొడ్డలని బెట్టిరట. వారుమంచిచతురులగుటచేత బెప్పులుతినకనే కట్టుకలువల సహితం నుమారు 100—0—0 ల నెలగల సాత్తులను దొంగలకిచ్చి వారిబాధ మూర్చకొని సమీపమునందండు పోవొడ్డిగ్రామము చేరిరట. ఆ గ్రామములు వీరియర దృష్టమనకు చాల చింతించి వారిని, బండివానిని సకల విధముల నాదరించిరి. ఆ గ్రామమోక్షాగ్ధులవద్ద ఫిర్యాదుచేసి మరుఉదయం గుత్తి చేరిరి. గుత్తి పోలీసువారివద్ద కూడ వీరు ఫిర్యాదు చేసియున్నారు. పోలీసువారు ఈ కేసును మిగుల శ్రద్ధతో కనిపెట్టురని పురజనలందరు నమ్ముచున్నారు.

కేషించబడిన పోలీసు ఇక్ శెక్టర్లు.

కడవ కళిం దేవరాజులు నాయకు లి. ఎ. బి. యర్, గారు కడవ సెక్షన్ కోర్టువారికి దరఖాస్తుపెట్టి విగులసాహసముతో సోదాడి 6-9-15 తేదీన గుత్తి డివి మేజిస్ట్రేటు గారివల్ల ఇకడేయక పిన్ కోడ్డు రిమి కెక్ క ప్రకారము కేసుసముల సాధారణ విషయములు గింగింగింగి అ జరిమానాయిన పొందిన గుత్తిపోలీస్ పోలీసు ఇక్ శెక్టర్లు గోపాలస్వామి నాయుడుగారిని బామిశుమీద విశదపచేయించిరి.

ఇచ్చాపురము వార్తలు.

కాలమానము.

వర్షములు కురిసినవి. బావలూ యేటిలో కొంతవరద వచ్చినది. వరిఆకున్నంతమట్టుకు పుభాలవుచున్నవి. మబ్బులు ఇంకా పూర్తిగా విడువలేదు.

జిల్లా రిజిస్ట్రారుగారు.

ఈ మధ్యను ఈ గ్రామ రిజిస్ట్రారుగారికి సరిఖచ్చేయుటకు జిల్లా రిజిస్ట్రారుగారు దయచేసివారు. ఈ గ్రామములో రిజిస్ట్రారుగారికి పని చాల ఎక్కువగా నున్నది. దస్తావేజులు రిజిస్ట్రారుగారిచేయుటకుగాను చాలదూరపు గ్రామముల నుండి జనము వచ్చుచుందురు. ఒక్కొక్కప్పుడు వారు రోజుల కొలది యిక్కడనే యుండవలసివచ్చుచుండును. అప్పుడు వారు పను కడగండ్లు చాల నెట్కువగానుండును. కనుక అధికారులు కటాక్షించి వేరొక ప్రాంతికి ఫిక్సు తెరచిన చాల బాగుగనుండును. మరియు, జిల్లా రిజిస్ట్రారుగారివద్ద ఈ గ్రామముల కొందరు కొన్ని ఇల్లమైన పిటీషనులు దాఖలుచేసి వారిరు. వాటి పర్యవ సానమేరుగునో తెలియదు.

ప్రేక్షకుమాస్టరుగారు.

మారుయల్వే ప్రేక్షకుమాస్టరుగారైన ము.రా.శ్రీ మాను మంతరావు పంతులుగారిని నౌకదాకు మార్చి వేసిరి. మానుమంతరావు పంతులుగారు చాలాకాలము ఇక్కడనుండి గ్రామస్థులందరినోను కలసి మెలసి యుండువాడు. గ్రామస్థులందరికి కూడ వారియందు చాల ప్రేమ.

మేజిస్ట్రేటు కచ్చేరి.

ఈ యూరిలో పూర్వపు మేజిస్ట్రేటు కచ్చేరి పడగొట్టి ఆ స్థలముననే క్రొత్త కచ్చేరి కట్టుటకు మొదలుపెట్టి కొంత పనిచేయించినారు. పిచ్చుట ఆ స్థలమున కొన్ని నూతులు బయలుపడినందున అదివిడిచిపెట్టి కచ్చేరిగారకు వూరొడ్డు ప్రక్కను దేవాంగులు కొత్తగా ఇల్లుకట్టుకొన్న స్థలమును ఆక్రమ్య చేసిరి. వర్షాకాలాంతమునకైనా ఆగక సదరు దేవాంగులను ఇండ్లనుండి వెడలగొట్టిరి. పాపము వారలు ఇండ్లగారకు పడు ఇబ్బంది ఆ సవాళివుకే యెరుక వాళ్లు ఇల్లుకట్టుకొందచున్నను ఈ వర్షాకాలము పోవువరకును వీలులేదు. వాళ్లను ఇళ్లనుండి వెడలగొట్టుటయే తటస్థించినది కాని అఫీసు కట్టుటకు గాను పని యేమాత్రము జరగలేదు. ప్రస్తుతము ఆయుళ్లలో డి. పి. డబ్బూ మాపరుజెవరుగా రుండుటకును మరొకొన్ని యిల్లు వేరేపనులకును పనికొనవచ్చుచున్నవి.

పాడిపాడి మాటలు.

(విడదవోలనివాని)

రైలుబండి ఉపద్రవములు : - రైలుబండ్లలో శేడైవ నువద్రవము కలిగినపుడు బండి నాపుటకు ప్రతి బండిలో నొక గొలుసున్నది. దానిని లాగినయెడల బ్రేక్ పడి బండి తిన్నగా నడవక ఆగును తగినంత కారణము లేక లాగినచో లాగిన వానికి రు 50 లు జరిమానా విధింతురు. ఈమధ్య బంగారా దేశములో నొక మాడవ కరగతి బండిలో నొక డెక్కను, అందులో కాబూలీ బండి. ఈ కొత్త వాచి డెంబెట్టుటకు వారు సమృద్ధింపరైరి. బండి నడుచుచుండెను. ఆ కాబూలీలు కొత్తగా నెక్కినవానిని తిరుగోర్తు మనిరి. అందుచే వాడు గొలుసు లాగెను. బండి ఆగినది. వీనిని రు 50 లు ఇమ్మనిరి. వాడు తిప్పురించెను. వానిపై నభియోగము లేబడినది. వాడు గుర్రుండు సలములేక నేను లాగితిని ఇరుకుగా. గుర్రుండు చున్నచో కాబూలీలు నన్ను దిరగోర్తుమనిరి. నే నేమి నేనువలెనని వాదించెను. అధికారి వాని వాదము యొక్కమే యని రు 50 లు చెల్లించ నక్కర లేదని తీర్మానించెను.

ఒక చిన్న గ్రామములో వారమునకు 162 నిగరెట్ల డబ్బాలు ఆమ్ముచున్నది నిగరెట్ల డబ్బాలు 1-9-0 ఆమ్ము బడును. నెలకు 648 డబ్బాలు. డబ్బాకు మొదటివెల 1-0-0 అనుకొన్నను నెలకు రు 650 లు సాలునకు రు 7800 లు పోవుచున్నవి. ఇంక కట్టణములకుండి సాలున కెంతసామ్ము పోవుచున్నదో యోచింపుడు. బాజరకు నిగరెట్ల డబ్బాకూడదు. ఆమ్ముచో కట్టెతుమని దొరతనమువారు కానించిన మేలుచే కూరునేమో.

రాక్షస సంకల్పములో జజ్జును రాక్షసండుకు నీ యేండు చాల వాధాకరముగానుండునని తలంచి కానియంత వజ్రము జను లాగోగ్యవంతులై యున్నారు. వైవాహికముచే దినములు చల్లగాబోవునగాక.

విడదవోలు గ్రామములో డౌట్ ఏజెన్సీ కంట్రాక్టరు గారగు ముగ్గి అబ్దుల్ కరీము సాహేబుగారు తమకత్తి మరణించుటచే నామెజ్జాపకార్థము నిరముగానుండు నేర్పాటులు చేసి ఫక్కిర్ని సా బీగమ్ సాహేబా మహమ్మదీయ వాలికా పాతకాలను సాపించిరి. ఇందు స్త్రీలే యాపాధ్యాయులు, సాహేబుగారు తమ సుబీజ్జాపకార్థము మిక్కిలి యాక్రమగు కార్యముచేసిరి.

జర్మనీలో యుద్ధ కార్యముల కక్కరవచ్చునట్లు పాపురములను తలచియు చేయుటకు సాలునకు 4 వేల కానులు కన్ను పెట్టబడుచుండెను. యుద్ధారంభమునకు రెండులక్షలపాపురము లట్టివుండెను. ఇది ప్రభువువారిది. ఇంక ప్రజలు పెందిన పాపురములలో నిట్టివలు నేర్పిన వన్నోగలవు. కావలసినవి సపుడు కైజరుగారు వానిని తీసికొన నధికారము కలదట.

ఇప్పుడేట్లెఱుములో నేపల్లెలో యాచిను జపాన్ నుండి వచ్చుచున్న నల్ల ఆగ్నిపెట్టె రచ్చుచున్నది. వీనివలన జపాన్ దేశమున కెంతలాభమో యోచించండి. మనదేశములో కొటలో ఆగ్నిపెట్టెల స్థాపకారీ యుండెడిది. ఏమి చేయుచుండెనో తెలియదు.

జలగలకు మంచిమందు : - జిక్కలకు ఆముదము రాదు కొని నీళ్లలో దిగినచో జలగలు పట్టుకొనలేవు. జలగలు కాళ్లను బట్టికొన్నచో నిమ్మ కాయరసము దానిపై పిండి చో వెంటనే క్రింద పడిపోవును. పొగాకువలె యుమ్మిచేసి కత్తులపై జలగ మృతినొందును. జలగలుండునని తోచిన నీళ్లలో దిగి వచ్చినవాడు వెంటనే నేదీనీళ్లతో కాళ్లు కడుగుకొనటమేలు.

మెనూగు దొరతనమువారు తమ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో బాలుర యుత్సాహసారముగా దూది కడకుట, పట్టు వడకుట, వానిని నేయుట, చొక్కాలు మొదలగునవి కట్టుట, పేముతో కుర్చీలు చేయుట, త్రాళ్లు నేయుట, చాపలల్లుట, పెరుల్లతో పెట్టెలుచేయుట, లాహములతో బనలు నేయుట, కమ్మరము మొదలగు వృత్తులకూడ నేర్పవలయునని కానించిరి. అనఁజిల్లల బడులలో వంట, కట్టు, రంగునేయుట, పూలుపనులు, కాకితపు కత్తిరింపులు, పూలు గుచ్చుట, మేజోళ్ల అల్లిక, మొలత కట్టుట, మొదలగునవి నేర్పవలయునన్నారు.

మన దేశములో విద్యాభివృద్ధి.

(కొన్ని యంకలు).

ఆంగ్లేయ దొరతనమువారు మనదేశముల విద్యాభివృద్ధి కై యెంతసామ్ము వ్యయపడుచున్నారో, మనదేశములో పరిశోధనలను పెట్టున్నచో తెలిసికొనుట ప్రతిపాదించువారు నవనవమే. కావున సంగ్రహముగా నీ క్రిందియంకములలో విశదీకరించెద.

1903-4 సంవత్సరము 27% లక్షల వాజుర పాంచా దేశములో విద్యాభ్యాస మొనర్చుచుండిరి. 1920-4 సంవత్సరములో 100 లక్షల వాజురే చదివెరి. 1900-4 సంవత్సరములో 100 లక్షలవారు. కాబట్టి మనదేశమున గర్వర జనరల్ గారి పరిపాలన కాలమున మఱి 100 లక్షలమంది యొక్క కగా విద్యాభ్యాసము చేయుచుండిరి. 1903-1904-4 సంవత్సరములో 100 కోట్లరూపాయలు విద్యకై వ్యయ మొనర్చబడినవి. బంగళాములో 221 లక్షలు, 181 లక్షలు, బొంబాయిలో 100 లక్షలు, యునైటెడ్ రాష్ట్రములలో 100 లక్షలు, పంజాబులో 70 లక్షలు, బేహార్ ఒరిస్సాలలో 50 లక్షలు, బర్మాలో 10 లక్షలు, హావ్డి ప్రభువు వారి పాలనములో నూటికి 10 వంతున విద్యావిషయక వ్యయము పెచ్చిరి. విద్యార్థుల సంఖ్య నూటికి 21 చొప్పు పెచ్చిరి. 1903-4 సంవత్సరములో పాఠశాలల సంఖ్య 102000. 146 00 ప్రభు పాఠశాలలు అనగా నివి దొర తనమువారిచే గాని, బోధన వారే గాని మునిసిపల్ వారిచే గాని, పోస్టు అంబులముండినవి. 1900-4 సంవత్సరములో 1020000 పాఠశాలలు లుండెను.

మొత్తముమీద నిండియున్న నొక ప్రయమరీ వాజు నకు రు 100-00 లును, నెకం డరీ నూ గు లు వాజు నకు రు 200-00 లును, ఒక ప్రయమరీ విద్యార్థి కి రు 100-00-00 లును, ఒక కాలేజీ విద్యార్థి కి రు 100-00-00 చొప్పు వ్యయపడుచుండిరి. వృత్తుల ననుసరించు కాలేజీలలో ప్రతివిద్యార్థి కి రు 330-2-0 చొప్పు వ్యయ పడుచుండిరి మొత్తముమీద ప్రతివిద్యార్థి కి రు 100-2-0 చొప్పు ఖర్చు అయినది.

మన దేశములో పర్యవేక్షణల లెక్క.

19 మైదాన్ ల బొంబాయి కి కలకత్తా కి అలహాబాద్ కి పంజాబు. ఈయెరు పర్యవేక్షణలందుకు మెట్లెక్కు లేవక పరీక్షలు 1903-1904 లో 23000 కి పరీక్షలులు వచ్చిరి. వారిలో 12000 కి పరీక్షలు. నూటికి 10 చొప్పు జను మొండిరి. బి. ఏ. పరీక్షలు 1903-1904 లో 23000 కి పరీక్షలులు వారిలో 3000 అనగా నూటికి 10 చొప్పు జను మొండిరి. చెన్నపురిలో బి. ఏ. పరీక్షలు 1903-1904 లో 1000 అనగా నూటికి 10 చొప్పు జను, బంగళాములో 20000 నూటికి 10000 అనగా నూటికి 10 చొప్పు జను, యునైటెడ్ రాష్ట్రములలో 10000, పరీక్షలు రాగా 3000 గురు అనగా నూటికి 10 చొప్పు జను, బొంబాయిలో 2000 కి 3000 గురు అనగా నూటికి 10 చొప్పు పంజాబులో 1000 లో 1000 గురు అనగా నూటికి 10 చొప్పు బి. ఏ. పరీక్షలో జను మొండిరి. చూడగా క్రిందియును మన మద్రాసు రాజధానిలో బి. ఏ. పరీక్షలో ఎక్కువమంది జను మొండిరి.

Table with 2 columns: Exam Name and Number of Candidates. Rows include B.A. (1903-1904), B.Sc. (1903-1904), etc.

మైదాన్ బావిన లెక్కలనుబట్టి మనలో విద్యాభివృద్ధి యెట్లున్నదో తెలిసికొనగలము.

ఆచంట సూర్య నారాయణరావు.

స్థానిక సంఘాధ్యక్షుల భక్త్యములు : - తాబూకా బోర్డుల యొక్కయు సభికార ఆధ్యక్షులకును, మునిసిపలు సంఘాధ్యక్షులకు నికముందు ప్రయాణపు ఖర్చులు వగైరా భక్త్యముల నిమిత్తము వారిని మొదటితరగతి యున్నోయులనుగా పరిగణించి, ఆ తరహా భక్త్యముల క్షేత్రము, వైసుచేరు మొనులను, వైసువెసిడెంటులను మాత్రము రోజుకు 30 చొప్పు తరగతి భక్త్యమునే యిత్తురు.

Advertisement for watches. Title: 'సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెలు (రిజిస్టరు) వాచ్'. Includes images of three watches and descriptive text in Telugu. Price: 3-0-0.

తయారైనది. యుద్ధచరిత్రము. సిద్ధమైనది.

సంవత్సరాది సంచిక ! సంవత్సరాది సంచిక !!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రముహూజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, భీరారాధన, మహాబుద్ధుడు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రముహూజుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడియుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్కిలి విషయము లతో ముడిపడినది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దర్శకుల నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రణాళిముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందఱువారుగ నుండగలరు. పెద్దయోగ్యతయందు 200 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర వంశాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినన,
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
ఆంధ్రసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దిరిజుస్టులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వార్షిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాలము ముద్రింపబడినవి. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

వనోషధి సార్వాపరిల్లా

ఇది వనోషధిసంకలనము. శత్రువులను మరయు శక్తి చర్మరొగములను బాగుచేయును. కిళ్ళిపోట్లు, సారాహాయ్యపోట్లు, పాతబట్టలు, రక్తవిహారములను గలిగిన అన్ని రొగములను దీనివలన నయచును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతు వలకు ధృష్టినిగలిగించును. పెట్టుకును కుద్దిపటచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును. మిగిలిన సామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెక్కిపెట్టిన మామ్య గనుపించును. రెండు మాసముల వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0. వీక్షకులకు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రొగమును కుదుర్చును. భారతమువల్ల (తాగు బాగు పండు) నాగచర్మములము వైపులకు మందు. ఈరెండుకలిసి వెలరొగలకు సరిపోవును రూ. 5-0-0 ప్రొప్రైటరు:—డాక్టరు పి.డి. సావంత్, గళగళననవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

ఇశాం! ఇండియానుహిమ. ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క చరిత్ర, విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక దేవునిను గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనస్సుయును అకళ్యాదుగా జీవించుచున్న. ఈ పుస్తకమునకు వెల రూ. 1-4-0. తీసాలాభుర్యులేదు. వైద్యశాస్త్ర ముగోళంకిర్ గోవింద్, ఆలంకరిగ్రహ దోషధారయము, 151 బ్రాడ్వే, 96 మాంటూరోడు, మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర.
ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి. ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగ బాగుచో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణిత పడును. చందాకద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు రీ సంచికల, చందా రూ. 2-0-0 (పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సరే తీసుకొనుచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. విషయము:—గౌ. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. కంకడిపేట, మద్రాసు ఆదివ్రాయుట.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

సృష్టమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాయను గనువింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ ఆంధు కంపెనీ.
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

కస్తూరి	తులం 1 కి రూ.	20-0-0
కుంకుమ పువ్వు	"	2-0-0
గోరొజనము	"	1-0-0

అమృతాంజనండిపో, చెన్నపురి.

బర్హాస్వామితాయిత రూ ౧-౦-౦.

ఈ తాయిత లోకప్రఖ్యాతియైన పెద్ద యోగివర్ణనకల్ప రాయుడు చేయబడిన తాయిత. ఈ తాయిత ను దిద్దటకు బాహురకు కట్టెయెడల భయం, జ్వరం, చాటుగిడ్డి, బాగుగ్రహం మొదలయిన రోగములను దగ్గర రానీయడం. మరియూ దిద్దటకు యేవ్యాధులు కచ్చినునరే ఈలోక విఖ్యాతియైన తాయితను కట్టెయెడల పారదోలిన బాగ్రత గా తెప్పించుకొనడు.

తి. రామచంద్రరావు,
16, తిరుప్పల్లివీధి, సాహుకారుపేట, మద్రాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షరావు వర్తకులు, మద్రాసు ఈస్టు.

తంజి విలాసము:—“ఉమ్మడియోక”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతర మైనట్టిన్ని బర్హాస్వామిలకు తగు మైనముల ఇమిలేవకా కేంపులున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అనాకాసులున్ను బంగారపు నగలున్ను పైరాబ్బిగల నగలున్ను, వట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

టానికులకురాణి.
మదనమంజరి మాలతలు.

ఇది రక్తమును శుద్ధిచేయుటయందును వర్ధింపుటయందును నపుంసకత్వము స్వప్నస్థితియు మొదలగు వ్యాధులను పోగొట్టుటయందును పడలిన వరములకు బలము నిచ్చుటయందును సాటిలేనిది.

40 మాత్రముల దెబ్బ క్రయము రూ. 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీసాబజార్ రోడు మద్రాసు.

నూతన రోమసంహారి. బేగంసాహిసాహి.

ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందరి యే భాగమునయందు రోమమును చెడుపుతక శుద్ధముగా గుండును. చర్మము యొక్క స్వభావమైనరంగునుకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సాఫ్ట్) ఇది ఒకటి. వెల రీబిల్లెన్స్ పె టై 1కి 1-0-0 వి.వి. ఖర్చు4ల.

ఆర్. సి. కండిట్ అండ్ కంపెనీ రీ, బందరువీధి, మద్రాసు.

నవీననాటకము రసవంతము.

సంగీత వీరసేన విజయము.

ఇది నవరసభరితమై, శృంగార, శోక, రస ప్రధానముగు నాలుగంకముల చక్కని నాటకము. ఇదిపండిత పామరుల తెల్లరకును విశదమగునటులు సులభ, శైలిని వ్రాయబడినది.

వలయువా రీదిగువ అడ్డెస్సులకు వ్రాసి తెప్పించు కొనవచ్చును. వి. పి. ఖర్చులు కొను వారే భరించవలయును. 12 పుస్తకములు ఒకే దశాను కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమతిగా నియ్యబడును. దీని వెల రూ. 0-8-0 లు.

ఆకుల పాపారావునాయుడు, కల్లివర్ రాజమండ్రి.
Or
పిల్లారి శెట్టి లక్ష్మీపతిరావునాయుడు, జవరలవర్షంట్టు, కాకినాడ.